

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗА

ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ДЕЛ ОД
ИНДУСТРИСКА ЗОНА СО КЛАСА НА НАМЕНА Г2 НА КП
БР. 10730, КО ШТИП 6, ОПШТИНА ШТИП

НАЦРТ ВЕРЗИЈА

Скопје, Септември 2016 година

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип, согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 42/16), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина,
Љупчо Аврамовски, дипл. економист,
Игор Кукуловски, дипл. инж. по заштита на животна средина,
Кети Андонова, администратор.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Потврдата со број 07-10997/2 од 26.12.2012 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиро Ресурси, ДОО Скопје
Управител
Емил Стојановски

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за стратегиска оцена врз животната средина за ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

Р Е Ш Е Н И Е

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена на животна средина за ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 68 став (3) од Законот за животна средина на Република Македонија со тоа што има положен испит за Експерт за стратегиска оцена на животната средина како и е вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена врз животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвирос Ресурси, ДОО Скопје
Управител

Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Број 07-10997/2
26.12. 2012, година

ПОТВРДА
за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

СТОЈАНОВСКИ Душан ЕМИЛ дипломиран инженер по заштита на животната средина од Скопје, роден на 01.03.1975 година во Скопје, Република Македонија, на ден 28.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10, 124/10; 51/11 и 123/12).

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
М-г Abdilaqim Adem

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Архивски бр. 07-23/21

Дата: 14.01.2011

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно планирање

Бул. "Гоце Делчев" 66
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел: (02) 3251 400
Факс: (02) 3220 165
Е-пошта: infoeko@moepp.gov.mk
Сайт: www.moepp.gov.mk

П О Т В Р Д А

Се потврдува дека АВРАМОВСКИ Методија ЉУПЧО дипломиран економист од Скопје, роден на 01.03.1953 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 30.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина за да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава привремено за да му служи на споменатото лице, додека да се подготвува потврдата за положен стручен испит за експерт за стратегиска оцена на животната средина која се издава согласно членот 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10).

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Број: 0805-50/150020160234430

Датум и време: 23.8.2016 г. 10:56:22

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА Бр.19 ТЦ-Ташталице/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	мал
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

СОПСТВЕНИЦА	
ЕМБГ/ЕМБС:	0103975450043
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ. КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00

ЕМБГ/ЕМБС:	5976111
Име и презиме/Назив:	Друштво за трговија и услуги ГЛОБАЛ ПРОЕКТ МЕНАЏМЕНТ КОНСАЛТИНГ ДООЕЛ Скопје
Адреса:	ВЕЉКО ВЛАХОВИЌ бр.22А-1/3 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведување на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
ЕМБГ:	0103975450043
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина

Број: 0805-50/150020160234430

Страна 2 од 3

Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Македонија

Број: 0805-50/150020160234430

Страна 3 од 3

Број: 0809-50/150120150078510

Датум и време: 17.11.2015 г. 16:01:29

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталице/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Изготвил:

Овластено лице:

Број: 0809-50/150120150078510

Страна 1 од 1

Содржина:

	Вовед	12
1.	Цели на Планскиот документ	15
1.1	Цели на заштита на животната средина	18
1.2	Специфични цели на Стратегиската оцена	21
1.3	Употребена методологија	22
1.4	Законодавна рамка	23
1.5	Институционална рамка	25
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина	27
1.7	Резиме	28
2.	Преглед на планскиот документ	29
2.1	Основи на Планскиот документ	29
2.2	Плански опфат	30
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	30
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	30
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	32
3.1	Сообраќајно поврзување	32
3.2	Комунална инфраструктура	33
3.3	Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталација ...	34
4.	Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	36
4.1	Карактеристики на просторот	36
4.1.1	Сообраќајна поврзаност	36
4.1.2	Релефни услови, наклон и експозиција на теренот	37
4.1.3	Геолошки карактеристики	38
4.1.4	Хидротехничка структура	38
4.1.5	Климатски и микроклиматски карактеристики	39
4.1.6	Население	39
4.1.7	Економски карактеристики и стопански развој	40
4.1.8	Природно наследство	41
4.2	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	42
4.3	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	48
5.	Состојба без имплементација на планскиот документ	50
6.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	51
7.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	52
8.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од	

	имплементација на планскиот документ	58
9.	План на мерки за мониторинг на животната средина	67
10.	Нетехничко резиме	69
11.	Прилози	78
	Додаток	81
	Користена литература	82

Вовед

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите. Исто така, цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Со самото реализирање на оваа планска задача во делот на извештајот на Стратегиската оценка на животна средина се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на негативните влијанија. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

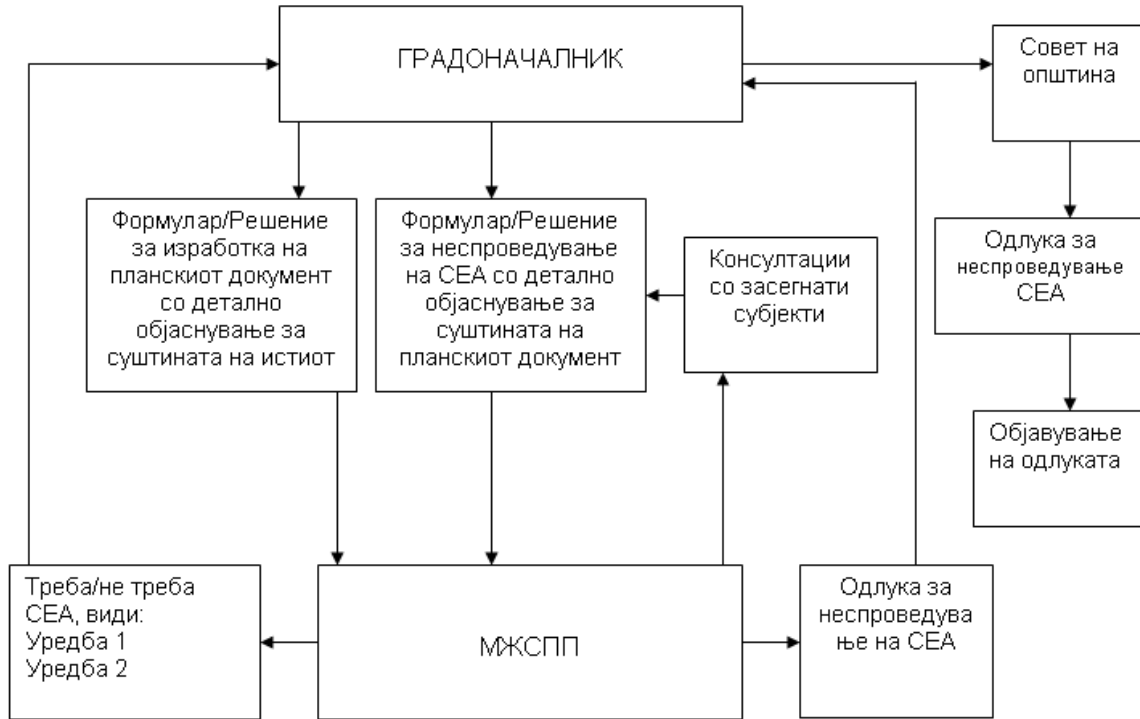
Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оценка на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

Стратегиската оценка на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

- проверка;
- определување на опфат;
- основни податоци на животната средина;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата и
- мониторинг.

**Процедура за утврдување на неопходност од спроведување на
стратeгиска оцена (СЕА) за плански документ кој го
подготвува локалната управа (Screening)**

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, органот кој го подготвува планскиот документ е должен да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, органот кој го подготвува планскиот документ е должен да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиска оценка на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој Извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оценка на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни сегменти од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Деталниот урбанистички план треба да се изработи во сè според Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15 и 193/15), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15 и 222/15) и Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документации и Архитектонско - урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15), како и другата релевантна законска и подзаконска регулатива.

Планскиот опфат зафаќа дел од индустриската зона. Локалитетот се наоѓа на југозападниот крај на Град Штип, на подрачјето на КО Штип 6.

Подрачјето е опфатено со постојни урбанистички планови и тоа:

- Генерален урбанистички план на Град Штип.

Површината на планскиот опфат изнесува приближно 15,50 ха.

Иницијативата за стопански комплекс на предметната локација е во насока на реализација на планскиот концепт за интегрален и децентрализиран стопански развој. Ефикасната инфраструктурна опременост на овој простор и неговата поврзаност со околните рурални населби и со градот Штип, треба да биде фактор за афирмација на комплексот, но и фактор за гравитациско влијание и поврзаност со поширокото опкружување.

Погодности и ограничувања во развојот кои произлегуваат од документарната основа

Во рамките на насоките за изработка на планови од пониско ниво, кои ги дава Просторниот план на Р. Македонија, за комплекси од ваков тип треба да се почитува:

- Избор и распоред на активности согласно природните услови, расположивата работна сила и постојните стопански капацитети;
- Создавање можности за отворање на нови работни места во населби и подрачја каде треба да се задржи постојното население и да се насочат миграциите;
- Обезбедување и спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој, а особено во однос на:
  - бесправната градба;
  - стопанисување со шумите, земјоделското земјиште, водите и друго;
  - заштита на создаденото и природното богатство;

- насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатства од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

Намена на површина

Согласно ГУП на Град Штип во работната зона се предвидуваат шест начелни подгрупи на намена, и тоа:

- Нечиста индустрија;
- чиста индустрија;
- Сервиси и мало стопанство;
- Стопански дворови и претпријатија и работни организации;
- Складишта;
- Царинско шпедитерски терминал.

Работната зона во градот воглавно е на самиот влез од патниот правец Скопје-Штип и на патниот правец Штип-Кочани. На овие простори воглавно егзистира лесната индустрија (текстилната, кожарската, металопреработувачката), градежни претпријатија, складишта, сервиси, мало стопанство кои не се децидно поделени. Нечистата индустрија е постојна на патниот правец Штип-Радовиш и тоа на десната страна од истиот каде и понатаму се дава можност за развој на истата. На спротивната страна од нечистата се предвидува простор од околу 150 ха за развој на лесна индустрија во комбинација со складиови, мало стопанство или со еден збор чиста индустрија.

Планскиот опфат зафаќа дел од западната индустриска зона. Се наоѓа на подрачје на КО Штип 6.

- На североисток границата на планскиот опфат се движи по осовината на некатегоризирана и неименувана улица.
- На југоисток границата се движи по осовина (Магистрална улица ГМ-а, како што е дефинирана со ГУП на Град Штип), односно продолжение на пегионален пат (P1204).
- На југозапад границата се движи по осовината некатегоризирана и неименувана улица.
- На северозапад границата се движи по осовината некатегоризирана и неименувана улица.

Сообраќајниот пристап до предметниот локалитет е патот планиран како градска магистрална улица ГМ-а со Генералниот урбанистички план на Град Штип, а трасиран долж југоисточната граница на планскиот опфат.

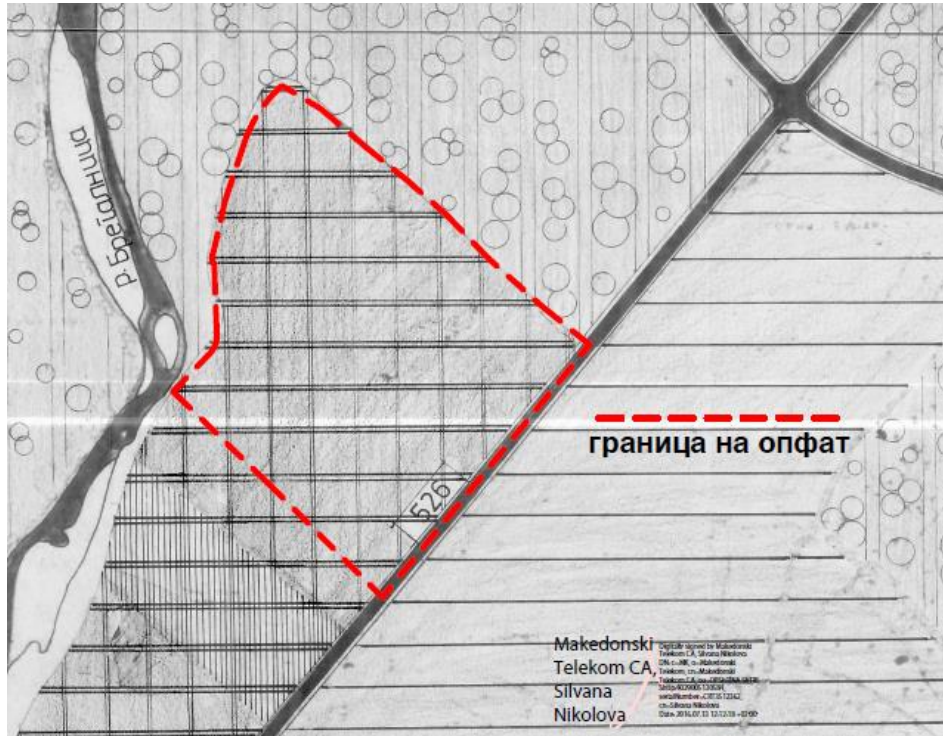
Во локалитетот не постои изведена водоводна и канализациона мрежа. Локалните потреби за водовод и се уредуваат со пумна станица и локално снабдување.

Во опфатот има еден 35кВ и два 10кВ подземни електроенергетски водови, преку кои се поврзани трафостаници во рамките на планскиот опфат.

Долж магистралната улица има и подземни телекомуникациски водови.

Друга инфраструктура на терен не е евидентирана.

Сателитска снимка од локацијата

Во рамките на планскиот опфат на предметниот локалитет се планира развој со планирање на градежни парцели и површини за градење, како и наменски зони со следниве основни класи на намена:

- Г - Производство, дистрибуција и сервиси
- Г2 - Лесна индустрија
- Д - Зеленило и рекреација

Д2 - Заштитно зеленило

- Е - Инфраструктура

Е1 - Комунална инфраструктура (Сообраќајни коридори)

Е2 - Комунална супраструктура (Трафостаница), а во склад со одредбите на ГУП на Град Штип, позитивната законска и подзаконска регулатива од областа на урбанистичкото планирање и постојната состојба.

Земјиштето на предметниот простор со површина од 15,49 ха е ангажиран во главно со следните градби градби.

Во локалитетот при инвентаризацијата на содржините и функциите на теренот евидентирани се вкупно 16 објекти. Анализата на инвентаризируваниот градежен фонд, во поглед на намената на објектите, состојбата на амортизираност, конструктивниот систем во кој се изведени и височината, односно катноста, ги презентира следниве резултати:

Намена на објекти

Намената на објектите е Г2 - лесна и загадувачка индустрија (живинарска фарма)

Состојба на објекти

Објектите се во главно во средна состојба, со тоа да има интервенции во неколку објекти.

Конструктивен систем

Конструктивниот систем на објектите е со мешан и во помала мера скелетен.

Висини на објекти

Висината на објектите во главно е П (приземје)

Урбанистичките показатели укажуваат дека предметниот локалитет е со исклучително низок процент на изграденост од 4,89% и коефициент на искористеност од 0,05.

ДУП ДЕЛ ОД ИНДУСТРИСКА ЗОНА, ОПШТИНА ШТИП			
Г2 - ЛЕСНА И ЗАГАДУВАЧКА ИНДУСТРИЈА		38178 m ²	24,64%
Д2 - ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО		14850 m ²	9,58%
Е1 - КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	СООБРАЌАЈНИ КОРИДОРИ	8291 m ²	5,35%
НЗ - НЕОРГАНИЗИРАНО ЗЕМЈИШТЕ		93626 m ²	60,43%
ВКУПНО		154945 m²	100,00 %

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на

човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на ЕУ законодавство од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ законодавството Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 42/16);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15, 39/16 и 63/16);
- Закон за управување и пакување и отпад од пакување („Сл. Весник на РМ” бр. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12, 163/13, 146/15 и 39/16);

- Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори („Сл. Весник на РМ” бр. 140/10, 47/11 и 148/11);
- Закон за електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11 и 6/12);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13, и 146/15);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15 и 63/16) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај. Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните и површинските води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;
- Искористување на соларната енергија - како чиста енергија, преку имплементирање на концептот почиста средина;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот (движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор) на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензирање на негативните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;

⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оцена

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
  - Подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард;
  - Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора и фауна;
  - Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на бучава и вибрации;
  - Подобрување на квалитетот на воздухот;
  - Зачувување на квалитетот на водата;
  - Интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
  - Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
  - Зачувување на културното наследство;
  - Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.
- Планската документација треба да биде во корелација со:
- ЛЕАП за општина Штип;
  - Стратегија за Локален економски развој на општина Штип, 2012-2017;
  - Стратегија за регионален развој на РМ;
  - Национална стратегија за регионален развој, 2007-2009;
  - Втор национален извештај за климатски промени;
  - Втор Национален еколошки акционен план на РМ, 2006;
  - Национален план за управување со отпад во РМ 2008-2020;
  - Стратегија за води на РМ;
  - Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005.

Врска со други плански документи:

Просторен план на РМ

- Уважување на реалните фактори на развој;
- Превземање стимулативни мерки од страна на државните и други видови поддршка за програми на локалните заедници и стопанските актери;

- Воспоставување на пазарни принципи и формирање соодветна институционална рамка во која ќе можат да функционираат пазарните институции;
- Создавање на регионален диференциран амбиент за стопанисување со помош на соодветна политика.

Национален еколошки акционен план:

- Да се овозможи интегрирање на политиката за заштита на животна средина во останатите секторски политики;
- Да се поттикнат индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;
- Да се дадат насоки за еколошки одржлив пристап;
- Да се зголеми степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина.

1.3 Употребена Методологија

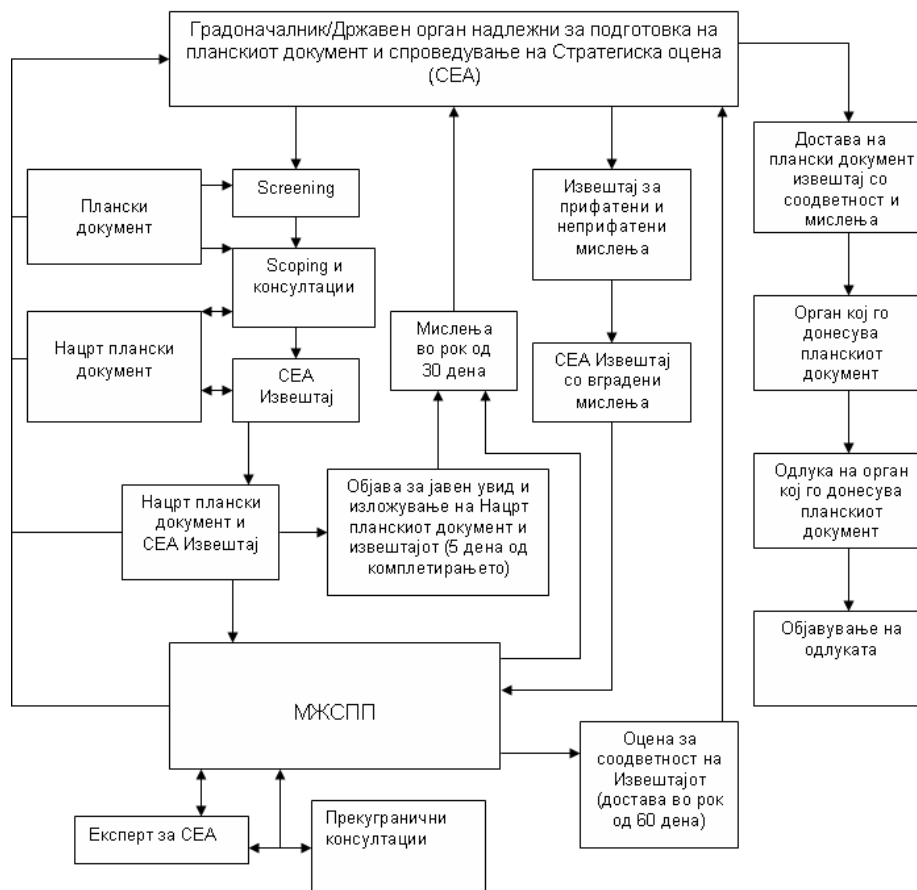
При подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;
- Се оствари средба со претставник од изготвувачот на планот и се реализира разговор за целите на инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени со просторот и нивната поставеност;
- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Согледување на можните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на негативните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;

- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

**Спроведување на постапка за оцена на влијанието на
определени стратегии, планови и програми врз
животната средина (СЕА)**

При изготвување на планскиот документ користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина на ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природа во Република Македонија:

Закон за Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 42/16).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ“ бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 и 63/16).

Закон за квалитет на амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15).

Управување со отпадот

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ“ бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15, 39/16 и 63/16).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15).

Индикатори за бучава

1. Правилник за примена на индикаторите за бучава, дополнителни индикатори за бучава, начинот на мерење на бучава и методите за оценување со индикаторите за бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 107/08);

2. Правилник за гранични вредности на нивото на бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08).

Мониторинг за бучава

1. Правилник за локациите на мерните станици и мерните места („Сл. Весник на РМ” бр. 120/08);
2. Правилник за поблиските услови во поглед на потребната опрема која треба да ја поседуваат овластени научни стручни организации и институции како и други правни и физички лица за вршење на определени стручни работи за мониторинг на бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 152/08).

Закон за вода

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14 и 146/15).

Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)

Национален план за управување со отпад (2009-2015)

Закон за заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 146/15).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Закон за просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15 и 193/15).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15 и 228/15).

Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

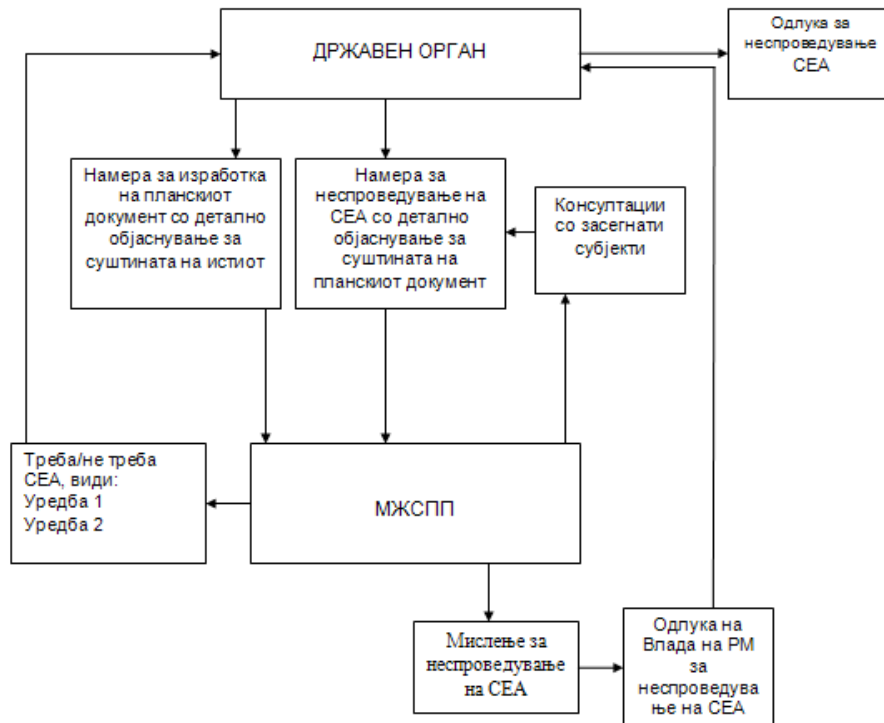
Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. Весник на РМ” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) ги дефинира следните надлежности на Министерството за животна средина и просторно планирање:

- следењето на состојбата на животната средина;
- заштитата на водите, почвата, флората, фауната, воздухот и озонската обвивка од загадување;

- заштитата од бучава, радијација, заштитата на биодиверзитетот, геодиверзитетот, националните паркови и заштитените области;
- реставрацијата на загадените делови од животната средина;
- предлагањето мерки за третман на цврст отпад;
- просторното планирање;
- просторниот информативен систем;
- надзорот од негова надлежност и
- врши и други работи утврдени со закон.

Законот за организација и работа на органите на државната управа во ова насока на Министерството за животна средина и просторно планирање му дава клучна улога, во процесот на креирање на политиката за заштита на животната средина.

Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвуваат државни органи (Screening)

Одредени надлежности во управувањето со животната средина имаат и други органи на државната управа и локалната самоуправа како што се:

- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Институтот за јавно здравје;
- Министерство за здравство;
- Хидрометеролошки Завод, и
- Единиците на локалната самоуправа.

Значајна улога во процесот на донесувањето на законите од областа на животната средина има и Собраниската комисија за транспорт врски и екологија.

Во процесот на Стратегиска оцена на животната средина, Министерството за животна средина и просторно планирање има одредени надлежности пропишани со Законот за животната средина, како што се:

- подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи согласно Законот за животната средина имаат обврска за:

- подготовка на извештајот за СОВЖС;
- објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;
- комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Во овој процес Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава, која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската

оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земено во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оцена на животната средина за ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип, истиот може да се изработи и како таков е прифатлив за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

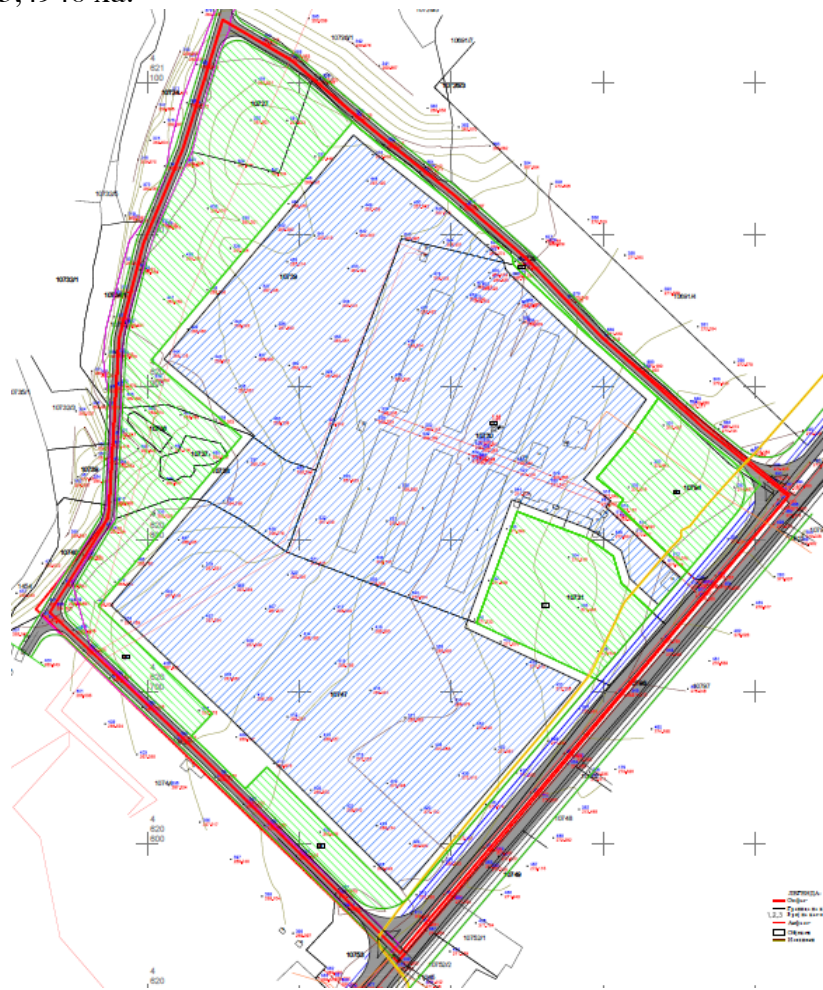
Планската документација е изработена во согласност со Законот за Просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15, 193/15 и 31/16). Согласно Член 7 и Член 11 пристапено е кон изработка на детален урбанистички план.

Подрачјето на предметниот локалитет е опфатено со Генерален урбанистички план на Град Штип и Измена и дополнување на ГУП од 2010 година.

Планскиот опфат зафаќа дел од Генералниот урбанистички план на Град Штип. Се наоѓа на подрачје на КО Штип 6.

Планскиот период на Деталниот урбанистички план е 2016 - 2021, во склад со одредбите на Член 43 од Законот.

Површината на планскиот опфат во рамките на опишаните граници изнесува 15,4946 ха.

Синтезен план

Подрачјето на планскиот опфат е на територија на Општина Штип.

Планот е усогласен со најновата законска регулатива како што е: Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15 и 35/16) и Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документации и Архитектонско - урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

Планскиот опфат зафаќа дел од западната индустриска зона. Се наоѓа на подрачје на КО Штип 6.

- На североисток границата на планскиот опфат се движи по осовината на некатегоризирана и неименувана улица.
- На југоисток границата се движи по осовина (Магистрална улица ГМ-а, како што е дефинирана со ГУП на Град Штип), односно продолжение на регионален пат (Р1204).
- На југозапад границата се движи по осовината некатегоризирана и неименувана улица.
- На северозапад границата се движи по осовината некатегоризирана и неименувана улица.

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

Во рамките на планскиот опфат на предметниот локалитет се планира развој со планирање на градежни парцели и површини за градење, како и наменски зони со следниве основни класи на намена:

- Г - Производство, дистрибуција и сервиси

Г2 - Лесна индустрија

- Д - Зеленило и рекреација

Д2 - Заштитно зеленило

- Е - Инфраструктура

Е1 - Комунална инфраструктура (Сообраќајни коридори)

Е2 - Комунална супраструктура (Трафостаница), а во склад со одредбите на ГУП на Град Штип, позитивната законска и подзаконска регулатива од областа на урбанистичкото планирање и постојната состојба.

Предвидениот концепт се надоврзува на намените што ги предвидуваат важечките плански документации - Генералниот урбанистички план на Град Штип и Измената и дополнувањето на ГУП од 2010 година и Деталниот урбанистички план за Индустриска зона од 2001 година, како и состојбата на терен.

За градежна парцела 1 со Архитектонско - урбанистичките проекти неопходно е да се предвиди и градба на трафостаница (или трафостаници) во рамките на сопствената градежна парцела, за задоволување на сопствените електроенергетски потреби.

За градежната парцела 1, се предвидува зеленило во склоп на градежната парцела. Процентот на озеленетост во рамките на градежните парцели потребно е да изнесува минимум 15%, за градежна парцела.

Градежната парцела 2, со основна класа на намена E2 - Комунална супраструктура (Пумпна станица) е предвидена за градба на Пумпна станица за локално снабдување со вода до реализација на градски водовод.

Градежната парцела 3, со основна класа на намена E2 - Комунална супраструктура (Трафостаница) е предвидена за градба на трафостаница.

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура

3.1 Сообраќајно поврзување

Сообраќајниот концепт за локалитетот кој е предмет на изработка на овој ДУП е поставен врз основа на ГУП на Град Штип, постојните и соседните објекти и затекната состојба на терен.

Од ГУП на Град Штип се преземени е трасите и сообраќајните профили на 1 улици кои се дел од примарната сообраќајна мрежа на Град Штип и тоа:

- Градска магистрална улица ГМ-б - (Пресек 2), со вкупен профил од 39,0 м, односно 2x7,5 м коловози (со по 2 ленти во правец, односно 2x3,75 м), 2x2,5 м велосипедски патеки од двете страни на улицата, 2 3,0м разделно зеленило од двете страни на улицата, 2x4,0 м тротоари од двете страни на улицата и 5,0 м разделно зеленило меѓу коловозите.

Како би се обезбедил сообраќаен пристап до секоја градежна парцела, со овој детален урбанистички се планираат и три сервисни улици:

- Сервисна улица СЕ-а (Пресек 3), со вкупен профил од 10,0 м, односно 6,5 м коловоз (2x3,0 м) и 2x2,0м тротоари.

Овие сервисни улици се надоврзуваат на постојните изградени улици со нивно прилагодување на планираниот ранг на сообраќајници.

Вкупната површина на опфатот изнесува 15,498 ха, од која 1,377 ха се јавни сообраќајни површини или 8,85%.

Комплетна сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална, треба да се изведе согласно прописите од областа на сообраќајот.

Во однос на решавањето на проблемот на стационарниот сообраќај за сите класи на намени, потребите за паркирање ќе се решаваат во рамките на сопствената парцела, како услов за градење при издавање на одобрение за градење, согласно Член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15 и 35/16).

Пресметката за обезбедување на доволен број на паркинг места се утврдува според следните нормативи:

Г2 - Лесна и незагадувачка индустрија: Потребниот број на паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите на градбата и специфичните услови кои произлегуваат од нејзината намена.

Димензионирањето на групните паркиралишта во градежните парцели и градбите се врши на тој начин што на вкупниот број паркинг места се планираат минимум 3% паркинг места за инвалиди. На паркиралишта со помалку од 20 места се предвидува минимум едно паркинг место за инвалиди. Паркинг местата за инвалиди да се димензионираат согласно Член 38 од Правилникот за начинот на обезбедување на непречен пристап, движење,

престој и работа на лицата со инвалидност до и во градбите („Сл. Весник на РМ” бр. 25/10).

3.2 Комунална инфраструктура

Во рамките на планскиот опфат не постои изведен.

Планирано е изведба на водоводна мрежа со ДН Ф150 долж Магистралната улица.

Потребните количини на вода пресметани се за средно дневна водоснабдителна норма од

$$q = 200000 \text{ (л/ден/ха)}$$

Часова потрошувачка на вода ќе биде:

$$q_{\text{мах/час}} = 200000/16 \times 3600 = 3,47 \text{ (л/сек/ха)}$$

Пресметката е извршена за 16 часовно работно време.

Дневна максимална потрошувачка на вода ќе биде:

$$q_{\text{мах/ден}} = 200000/24 \times 3600 = 2,31 \text{ (л/сек/ха)}$$

Редуцираната норма ќе биде:

$$K = \text{Фбрuto}/\text{Фнето} = 3,78 / 1,73 = 2,18.$$

Редуцирана норма за водоснабдување за дневен максимум

$$q_{\text{рмах/ден}} = q_{\text{мах/ден}} / K = 2,31 / 2,18 = 1,06 \text{ (л/сек/ха)}.$$

Редуцирана норма за водоснабдување за часов максимум

$$q_{\text{рмах/час}} = q_{\text{мах/час}} / K = 3,47 / 2,18 = 1,59 \text{ (л/сек/ха)}.$$

Пресметка на максимална дневна потрошувачка на вода

$$Q_{\text{мах/ден}} = \text{Фбрuto} \times q_{\text{рмах/ден}} = 3,78 \times 1,06 = 4,01 \text{ (л/сек)}.$$

Пресметка на максимална часова потрошувачка на вода

$$Q_{\text{мах/час}} = \text{Фбрuto} \times q_{\text{рмах/час}} = 3,78 \times 1,59 = 6,01 \text{ (л/сек)}.$$

Пресметка на минимална часова потрошувачка на вода

$$Q_{\text{мин/час}} = 0,16 \times Q_{\text{мах/час}} = 0,16 \times 6,01 = 0,96 \text{ (л/сек)}.$$

Согласно со важечките прописи за заштита од пожар (Правилникот за внатрешна и надворешна хидрантска мрежа), при одредување на потребните количини вода за противпожарна заштита треба да се сметка со едновремена работа на два надворешни и два внатрешни хидранти со:

$$Q_{\text{пож}} = 2 \times 5,0 + 2 \times 2,50 = 10,0 + 5,0 = 15,0 \text{ (л/сек)}$$

Според тоа вкупната количина на вода која треба да се обезбеди, изнесува:

$$Q = Q_{\text{мах/час}} + Q_{\text{пож}} = 1,59 + 15,0 = 16,59 \text{ (л/сек)}.$$

За оваа количина на вода одговара водоводен приклучок со цевка Ф150 мм со следниве карактеристики: брзина на водата $V = 1,5$ (м/сек) и хидраулички загуби од $J=0,013$ м/ме.

Внатрешната водоводна мрежа во градежните парцели долж пристапните улици до градбите ќе се реши при изработка на Архитектонско - урбанистички проекти.

Проекцијата на атмосферската канализација, предвидува сепаратен канализационски систем за одвод на атмосферски отпадни води, кој ќе се состои од посебни канали, а кои ќе се водат по главните сообраќајници и по сообраќајници за кои постојат услови за канализирање по гравитационски пат.

Атмосферската канализација ќе ги евакуира отпадните атмосферски води од кровните површини на објектите, од површините на улиците и зелените површини.

Количината на отпадните атмосферски води ќе се одреди со емпириски формули, а во зависност од сливната површина, средниот коефициент на отекување, коефициентот на ретардација (задоцнување) и интензитетот на врнежи, кој за штипската област изнесува $i = 85$ л/сек/ха.

По однос на канализација се планира изградба на сепаратен систем на канализација т.е. изградба на посебна канализациска мрежа за атмосферски води како и посебна канализациска мрежа за фекална канализација.

При проекција, одделните канализациски системи се усвоени од надморската висина на локалитетот, од положбата во однос на реципиентот и од експозицијата на теренот.

Канализирањето е предвидено да се врши гравитациски.

Со проекцијата на хидротехничката инфраструктура се предвидува генерално решавање на фекалната канализација, која ќе се состои од канали кои што ќе се водат по планираните сообраќајници.

Количината на отпадните води ќе се пресметува како 80% од максималната часова потрошувачка на вода, зголемена за 20% од инфилтрација на подземни води.

$$Q = 0,80 \times 1,59 \times 1,2 = 1,53 \text{ л/сек.}$$

За овој проток на вода при минимален пад од 0,5% за канализацијата одговара цевка со профил од $\Phi 125$ мм. Согласно препораките на комуналните претпријатија, усвоен е профил со $\Phi 300$ мм, со полнеж од $h/d = 0,40$ и брзина на водата $V = 0,35$ м/сек.

Планирано е поставување на нови водови на фекалната канализација и надградба на постојните. Канализационата мрежа ќе се состои од канализациски цевки со $\Phi 300$ мм и армирано - бетонски ревизиони шахти.

Внатрешната мрежа од фекалната канализација во градежните парцели долж пристапните улици до градбите ќе се реши при изработка на Архитектонско - урбанистички проекти. Поради специфичноста на дејноста, зафатените води од фекалната канализација пред испуштање во реципиентот задолжително се третираат и треба да се доведат до соодветно ниво на прочистеност, согласно Уредбата за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99).

3.3 Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталации

Во рамките на планскиот опфат има $1 \times 10/0,4$ кВ трафостаници. Постојните трафостаници се вклопени во планското решение.

Во рамките на планскиот опфат планирана е една градежна парцела (ГП 3), со основна класа на намена Е2 - Комунална супраструктура (Трафостаница).

Со оваа постојна трафостаница решено е електроенергетското напојување на градбите од градежната парцела 1.

Пресметката за потребната едновремена електроенергетска снага и димензионирањето на потребен број на трафостаници треба да се изврши при изработка на Архитектонско - урбанистички проекти.

Кабловското напојување со среднонапонска и нисконапонска ел. мрежа ќе се определи и ќе се развива во понатамошниот тек на разработка на техничката документација, односно со изработка на урбанистички проекти и идејни и основни проекти за електрична мрежа од страна на стручните служби на ЕВН.

Македонски телеком АД Скопје за своите корисници обезбедува широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни телекомуникациски услуги, јавни говорници. Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Корисниците од ова подрачје во телекомуникацискиот сообраќај се приклучени преку телефонската централа во Штип.

Мобилна телефонија- Кориснички компании за мобилна телефонија во Македонија се Македонски телеком и Оне-Вип. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на:

- региони, општини, населени места,
- подрачја од јавен интерес (културно - историски, спортски, стопански, индустриски, погранични зони и др.),
- сообраќајна и транспортна инфраструктура,
- Изготвување на проекти за развој на ГСМ мрежата согласно постојната инфраструктура на теренот
- Усогласување на развојните планови со одделни институции на државата (министерства, управи и сл.).

Целиот овој регион е покриен со сигнал на двете компании за мобилна телефонија во РМ.

За дефинирање на потребниот број на телефонски приклучоци, од првостепено значење е намената на објектот. Димензионирањето на телефонската мрежа треба да се изведе според принципот стан - телефон и за јавните функции бројот на телефонски приклучоци треба да се врши според нивната големина, бројот на вработени, нивната функција и слични критериуми.

Во планскиот опфат има делумно изведена телефонска мрежа. Поврзувањето на телефонски потрошувачи ќе се изведе во склад со развојните програми на Македонски телеком АД Скопје.

Уличните ормари ќе се поставуваат на површините од тротоарите и истите се со димензии од 1,0x0,5 м. Бројот на уличните ормари, како и нивната точна диспозиција ќе се утврдат во понатамошните фази, во склад со реалните потреби и развојните програми на Македонски телеком АД Скопје.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Територијата што ја зафаќа општина Штип лежи во средното сливно подрачје на реката Брегалница. Големината на просторот во границите на Општината изнесува 556 км², односно 3,1% од површината на Републиката.

Се граничи со седум општини: Радовиш, Конче, Неготино, Градско, Лозово, Св. Николе и Карбинци. Сообраќајните контакти со овие општини се различни по интензитет. Најдинамични се врските со Светиниколската, Радовишката и Кочанската општина. За вкупниот развој на Општината, особено на Штип како централна и урбана населба, од особено значење е положбата на Општината во однос на Источна Македонија и Повардарјето. Овде се крстосуваат повеќе значајни патни правци кои водат преку Источна Македонија кон Средечка Висорамнина и долината на реката Струма, кон Повардарјето на југ и кон сливот на Пчиња на север.

Местоположба на општина Штип

4.1.1 Сообраќајна поврзаност

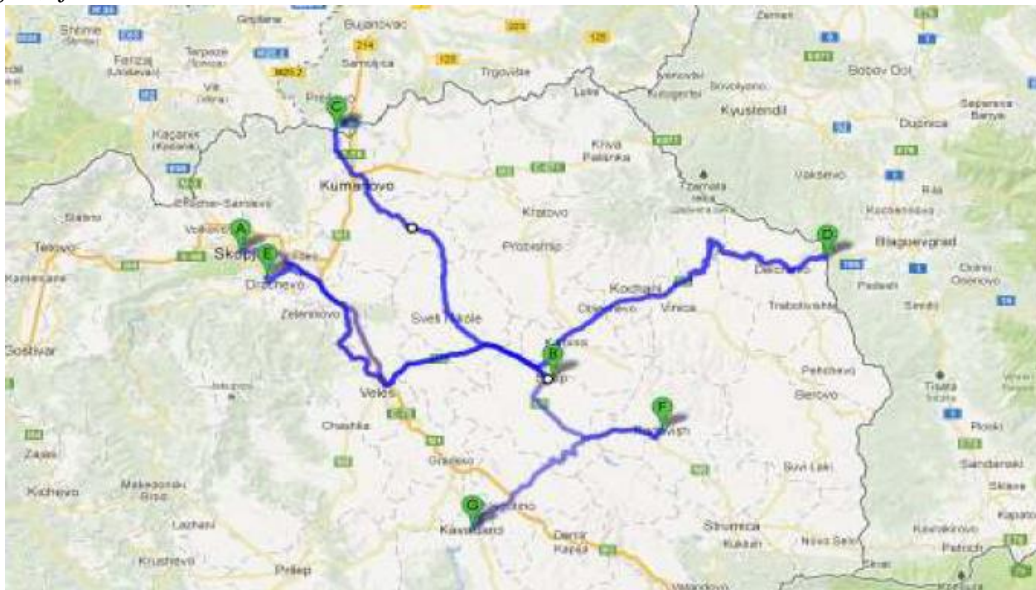
Сообраќајниот систем во Општината го сочинуваат патниот и железничкиот сообраќај. Релативно добро е опслужен просторот околу магистралните патишта и железничката пруга, за разлика од ридско-планинските простори, подрачјата на планините Плачковица и Серта, како и рамнинските предели оддалечени од магистралните патишта.

Вкупната должина на патната мрежа изнесува 377,5 км, од кои 47 км се магистрални патишта, 22,5 км регионални и 308 км локални патишта.

Низ општината поминува магистралниот пат А3 (Штип-Кочани-Делчево), кој е поврзан со автопатот Е-75 (Скопје-Гевгелија), преку патниот правец Штип-Велес и со регионалниот пат Р2 334 (Штип-Карбинци-Планина Плачковица). Исто така, Штип се поврзува со магистралниот пат А4 (обиколница Скопје-Св. Николе-Овче Поле-Кадрифаково-Штип-Софилари), како и регионалниот пат Р1 103 (Лаковица-Неготино-Кавадарци-Дреново).

Единствена железничка линија која поминува низ Општината во должина од 25 км е линијата Велес-Штип-Кочани, со вкупна должина од 85,5 км. Крстосувањето на железницата со патната мрежа е во ниво. Капацитетот на пругата е преку 24 чифта возови на ден. Степенот на искористеност е мошне низок и изнесува 30 - 33% од дневниот капацитет.

Општината има два стопански и еден спортски аеродром. Тие во целост ги задоволуваат потребите на Општината за стопанска и спортска авијација.

Сообраќајна поврзаност

4.1.2 Релефни услови, наклон и експозиција на теренот

Општина Штип се карактеризира со изразито хетерогени орографски особености условени со мошне динамична релефна структура во која се застапени рамнински делови претставени со дел од Овче Поле, Ежово Поле и котлините по река Брегалница и Крива Лаковица, ритчести простори и планински релеф на Плачковица, Серта и Конечка. Разновидната физиономија ја потенцираат и височинските разлики кои се движат од 204 м по течението на реката Брегалница до 1.676 м на планината Плачковица. Во Општината доминира рамничарско - ридското земјиште, бидејќи површините до 500 мнв заземаат 65,1% од вкупната површина на Општината.

Ваквата рељефна структура укажува дека Општината не претставува единствена природна целина. Според морфолошките карактеристики, во неа јасно се издвојуваат 4 природни целини: долината на Брегалница, Криволакавичката долина, Ежево Поле со дел од Овче Поле и западните падини на планината Плачковица.

4.1.3 Геолошки карактеристики

Геотектонски, територијата на општина Штип припаѓа на Вардарската зона и Родопската маса кои меѓусебе според геолошките формации се доста издиференцирани. Теренот е изграден од палеозојски метаморфни и магматски карпи, мезозојски седименти, терциерни седименти и вулкански карпи и најмлади квартерни седиментни и вулкански карпи. Територијата на општина Штип е сиромашна со рудни наоѓалишта. Магнетит и малахит се појавува југоисточно од селото Долани и кај селото Криви Дол, но немаат економско значење. Од неметалите значајни се младите вулкански карпи кои можат да се користат како градежен камен, од кои особено значаен е базалтот од Ежево Брдо. Се среќаваат и мермери погодни за добивање на вар.

Алувијалните наслаги се претставени со чакали, песоци и песокливомусковитски глини, а се наоѓаат покрај речните текови на Брегалница и Крива Лаковица.

4.1.4 Хидрографија

Сиромаштвото со извори, кратки и мали водотеци и изразени поројни текови, во хидролошка смисла општината Штип ја подредуваат меѓу хидролошки посиромашните подрачја во Републиката. Најголем воден потенцијал претставуваат водите на реката Брегалница.

Општината целосно припаѓа на сливот на реката Брегалница, која поминува низ нејзиниот централен дел и ги прибира сите помали речни текови од нејзината територија. Хидрографската мрежа во Општината ја сочинува Брегалница со нејзините притоки: Плачковица, Козјачка, Сува Река, Отиња, долен тек на Злетовка, долен тек на Лаковица и долен тек на св. Николска.

Според геолошкиот состав, подрачјето на Општината е сиромашно со издани со поголем капацитет. Од вкупно регистрирани 120 извори, 108 се со издашност од 1 л/сек. Со издашност од 1-5 л/сек има 8 извори, од 5-10 л/сек 2 извори и од 10-15 л/сек 2 извори. Во Општината има извори на термоминерални и минерални води од кои посебно внимание заслужуваат локалитетите: Кежовица, Лџи и Јагмуларци. Овие води според своите карактеристики се доста лековити.

Геолошкиот состав, слабата вегетациска покривка и неправилното користење на земјиштето условуваат голем дел од Општината да е зафатен со ерозивни процеси.

Вкупно се регистрирани 39 поројни текови од кои 12 припаѓаат на I, II и III категорија. Ерозивните процеси зафаќаат значителен дел од површината на Општината, а ги зафаќаат просторите источно од р. Брегалница, западните падини на Плачковица, сливот на р. Отиња, ободните страни на Криволакавичка долина и поголем дел од просторот низводно од Штип.

4.1.5 Климатски и микроклиматски услови на регионот

Просторот на општина Штип е отворен на североисток кон Овче Поле и по долината на Брегалница кон Вардарската долина, што условува влијание, од една страна на умерено-континентална клима и од друга страна на изменето-медитеранска клима. Овие влијанија резултираат со изразити колебања на средногодишните и екстремни температури, поизразена честина на тропските денови од мразните и појава на изразито сушни лета.

Просечната годишна температура изнесува 12,8°. Најстуден месец е јануари, со просечна месечна температура од 1,4°, а најтопол јули со 23,7°. Овче Поле спаѓа во подрачје со малку врнежи, со просечна годишна сума од 506 мм. Врнежите се доста нерамномерно распоредени во текот на годината, со максимум во мај (60,1 мм и минимум во август 27,4 мм). Релативно сушни месеци се јануари, февруари, март, април, јули, август, септември и декември. Врнежите се главно од дожд. Снегот учествува само со 9%, а просечно годишно се јавуваат 18 дена со снежна покривка. По еден ден секоја година се јавуваат и врнежи од град.

Сончевиот сјај изнесува 2.377 часови годишно со максимум во јули 327 часа, односно 10,5 часови дневно. Просечната годишна релативна влажност изнесува 67% и во текот на годината посепено се намалува од јануари до август.

Маглата не е честа појава, но се јавува скоро во сите месеци како ниска магла. Овче Поле е доста ветровито подрачје. Со најголема зачестеност е северозападниот ветер, просечно годишно 196% и со брзина од 5,2 км/сек. Најчесто дува во летните месеци (јуни - август). Втор по честина е југоисточниот ветер, средно годишно 183%, но со најголеми брзини и со јачина од 6,7 м/сек. Најчесто дува во пролет и во есен. Во целина, подрачјето на Општината е поветровито во пролетниот и во летниот период од годината кога тишините се движат средно-месечно од 340-400%, додека во втората половина од годината тишините се околу 500%.

4.1.6 Население

Вкупниот број на население во Општината според Пописот од 1994 година изнесува 46.372 жители, а според првите резултати од Пописот во 2002 година 48.110 жители, од кои 43.000 живеат во градот. Околу 90% од населението се Македонци, а останатиот дел Власи, Турци, Роми и др.

Природното движење на населението искажано преку индикаторите за наталитет, морталитет и природен прираст, покажува тенденции на постојано

намалување на стапките, што резултира со релативно посмирен процес на репродукција на населението. Механичкиот прираст на населението е со негативно салдо.

Кај старосната структура на населението присутна е тенденција на опаѓање на учеството помладите возрасни групи, за сметка на работоспособното население и групите над таа возраст.

Присутна е и тенденција на намалување на просечниот број членови на домаќинствата.

Околу 70% од населението спаѓа во категоријата работоспособно, а околу 71% од нив е активно население.

Во оваа Општина карактеристичен е висок процент на неземјоделско население (96,4%), што е повисок од Републичкиот и од другите општини во регионот на Источна Македонија.

Во просторните рамки на општина Штип населението е сконцентрирано во 44 населби, од кои 43 се селски и една градска населба.

4.1.7 Економски карактеристики и стопански развој

Развојот на стопанството во последните неколку години беше под силно влијание на општите услов и за стопанисување во РМ, со силен белег на карактеристиките на транзицијата и со нагласени реформските зафати во сите сфери на општественото живеење: сопственичка трансформација, афирмација на стоковото производство, приватизација и реструктурирање на претпријатијата.

Влошените услови на стопанисување и неповолните наследени тенденции условија повеќегодишен осетен пад на производството. Транзициските проблеми ги доведоа во незавидна положба некогашните индустриски гиганти (Македонка, Астибо) по кои Штип долги години беше препознатлив и со право го носеше епитетот на Македонски Манчестер.

Штип во процесот на транзиција влезе со значаен и недоволно искористен материјален и кадровски потенцијал поради нефлексибилна стопанска структура, несоодветна организираност и изострени услови на стопанисување. Недоволната искористеност на капацитетите и расположивите ресурси резултираше со забавување на развојот, стагнација и заостанување.

Како последица на сопственичкото и производствено реструктурирање на постојните претпријатија, а особено новорегистрираните фирми, зголемен е бројот на претпријатија во сите дејности. Вкупниот број на регистрирани деловни субјекти во стопанството во периодот од 1995 изнесува 1.357, со вкупно 10.804 вработени. Најголем дел од новоформираните стопански субјекти се мали фирми, кои лесно се трансформираат. Носител на развојот се уште е текстилната индустрија, со преку 70 приватни конфекции. Застапена е и текстилно-кожарската индустрија Баргала, а со повеќе или помалку проблеми и понатаму функционираат Селена, Метална, Агроалумина, Макпромет, како и повеќе градежни фирми. Во Општината

делуваат и повеќе агроиндустриски претпријатија, сточарски фарми, кланица со ладилник, дестилерија и др.

Процесот на реструктурирање овозможи и порационално користење на просторот и лоцирање на новоформираните фирми врз пазарни основи на слободен простор во рамките на постојните локации на други стопански субјекти.

Во услови на опаѓање на стопанската и инвестиционата активност и реструктурирање на стопанските субјекти, вработеноста во Општината покажува осетно намалување. Прилагодување на реформските промени, со цел да се постигне поголема продуктивност и реализира определбата за попродуктивно работење и воведување нови технолошки решенија, услови отпуштање на вишокот на вработените.

Според расположивите податоци за годишниот просек во 1994 година бројот на вработени во општината изнесувал 19.631 лица од кои 15.829 или 80,6% се вработени во стопанството. Најголем дел од вработените во стопанството се концентрирани во индустријата (9.497 лица што претставува околу 60% од вкупниот број вработени во стопанството). На второ место со 2.338 вработени или 14,8% е земјоделието, потоа со 1.712 вработени или 10,8% е трговијата, а на трето место со 959 вработени или 6,05% е градежништвото. Структурното учество на останатите области во стопанството е релативно ниско. Од нив позабележително учество имаат градежништвото, сообраќајот, угостителството и туризмот.

4.1.8 Природно наследство

Врз основа на досегашните истражувања и сознанија и валоризацијата на природните вредности во Република Македонија, а согласно Законот за заштита на природни вредности и реткости, на подрачјето на Општина Штип, нема евидентирано простори и објекти со посебни природни карактеристики.

Но, врз основа на сознанијата на ниво на Општината, според природните карактеристики, заслужуваат внимание:

- североисточните делови на Плачковица;
- локалитетот Мочарник - простор со палеонтолошка вредност;
- локалитетот Кумлак - простор со фитоценолошка вредност;
- бања Кежовица - простор со хидролошка вредност.

Бањата Кежовица, освен хидролошки вредности, особено е значајна поради лековитите својства на водите, што дава можност за нејзино искористување во здравствени цели. Локалитетот вкупно претставува и туристички мотив, односно може да се стави во туристичката понуда на Општината, како центар со здравствено-рекреативни и туристичко рекреативни карактеристики, односно здравствен туризам.

4.2 Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината.

Со оглед на тоа што во планираниот простор до сега не се вршени мерења, следења и истражувања на основните витални компоненти воздухот, водата, тлото, бучавата и тврдиот отпадок, пореметувањата во екосистемот во целост не можат да се откријат, а оценката за состојбите произлегува исклучиво од дејствувањето на човекот и неговите активности во овој простор.

Воздух

Главен извор на загадување е индустријата која во екосистемот емитува, гасови, пареи, чад магла, прашина и аеросоли. Загадувањето на воздухот најповеќе е резултат на преработка на сулфидни концентрации на обоени метали, како и на согорување на кокс и други карбофилни горива во индустријата и домаќинствата.

На загадувањата на воздухот многу влијае топографијата на теренот, висината на индустриските одаци и атмосферските услови. Најкритично загадување е во услови на отсуство на хоризонтално и вертикално струење на воздухот, особено кога е истото проследено со температурни инверзии.

Најрационален и ефикасен начин за заштита на животната средина од штетните влијанија врз воздухот е превентивното делување и спречување на продукција на штетни емисии во самите извори на нивно создавање. Квалитетот на воздухот најмногу го нарушува присуството на гасови, прадини и други штетни материи кои негативно влијаат врз здравјето на луѓето, екосистемите и природните создадени вредности.

Општина Штип е веројатно еден од ретките простори во Републиката кој може да се пофали со чист воздух. Основна причина за ова е непостоење на тешка индустрија која е еден од основните извори на аерозагадување. Постојаното присуство на ветар, од друга страна обезбедува перманентна аерација, така да дури и смогот е многу ретка појава. Меѓутоа, постојаното зголемување на бројот на моторни возила секако е и потенцијална опасност по квалитетот на воздухот, поради емисија на чад и издувни гасови, особено во централното градско подрачје.

Интензивниот развој на сообраќајот, високофреквентните сообраќајници и другите сообраќајно прометни места, особено во критичните периоди на денот се висок потенцијален ризик, кој упатува на потребата од будно следење на состојбата што е предуслов за брзо реагирање во случај на влошување на состојбата.

Една од мерките за реализација на превентивниот пристап во заштитата на воздухот е обезбедување на солидно согорување во огништата

на разните горивни инсталации и добра карбурација на горивата во моторите со внатрешно согорување.

Исто така, значајни мерки кои придонесуваат за надминување на проблемот со загадување на воздухот се:

- изградба на широки улици кои овозможуваат брзо проветрување;
- зголемување на површините со зелени насади и дрвореди;
- подобрување на коефициентот помеѓу изградените и слободните површини;
- подигање зелени појаси околу индустриските зони, производните капацитети, резервоарите за вода и др.

Идентификација на проблемите

- Голема концентрација на индустриски објекти на територијата на Општината.
- Појава на голема густина во сообраќајот за време на работните денови (појава на шпицови).
- Недостаток на сеопфатни и сигурни податоци за емисиите со загадувачки супстанции и квалитетот на воздухот за општина Штип.
- Употреба на горива при чие согорување се емитураат значителни количества на загадувачки супстанции, посебно кај домашните ложишта.
- Употреба на застарена опрема и стара технологија во индустрискиот сектор.
- Употреба на горива со висока содржина на сулфур и возен парк со стари возила.
- Недостатоци на системот за проценка на здравствените и на еколошките ризици од штетното влијание на атмосферските загадувања.
- Недоволна соработка на инволвираните страни во процесот на управување со воздухот.
- Незастапеност на алтернативните извори на енергија на пазарот.

Вода

Негативните влијанија на отпадните води во најголем дел се рефлектираат на квалитетот на водата на реципиентите, потоа на подземните води, почвите, здравјето на луѓето и живиот свет во коритата на реките. Загадената вода од реките која се користи за наводнување на земјоделските површини ги загадуваат и земјоделските култури преку кои индиректно се пренесуваат штетните материји во храната, а со тоа предизвикуваат зарази и други заболувања кај луѓето.

Непрочистените отпадни води што се испуштаат во реките вршат загадување на водата, но и на подземните води кои се наоѓаат во близина на загадените реки. Користењето на подземните води за пиење или

наводнување, директно влијае врз здравјето на луѓето и загадување на земјоделските култури.

Општина Штип се наоѓа во делот од Македонија кој е исклучиво дефицитарен со вода. Основен извор за водоснабдување се водите од р. Брегалница, односно подземни води кои се резултат на инфилтрација на речната вода на Брегалница која преку хидраулична врска со водоносните слоеви се акумулира во приобалните водни басени. Водата се зафаќа од три водозафатни локалитети: Фортуна, Штипско езеро и АРМ. Вкупниот капацитет се движи од 240-300 л/с во зависност од хидролошките услови. Физичко-хемиските карактеристики на бунарската вода се: зголемена концентрација на манган и железо, поради што истата е неупотреблива за водоснабдување без претходен третман. Врз издашноста на бунарската вода влијаат следните фактори:

- протокот на вода во р. Брегалница,
- температурата на воздухот и почвата,
- нивото на подземни води,
- степенот на загаденост на речната вода.

Врз квалитетот на водата за водоснабдување во целата Општина директно влијае нарушениот квалитет на водите на р. Брегалница која претставува реципиент за отпадните индустриски води за голем дел од стопанските капацитети, директно или преку нејзините притоки. Ова како појава е присутно и кај капацитетите кои територијално припаѓаат на соседните општини (Карбинци и др.), кои своите отпадни води ги испуштаат во водотеци кои се вливаат во р. Брегалница и на тој начин посредно влијаат врз квалитетот на нејзините води.

Исто така, не редок е случајот на испуштање на отпадни води во близина на бунарите за водоснабдување на селските населби. Контрола на квалитетот на водата во градот со нас. Три Чешми, е во надлежност на ЈЗО Републички завод за здравствена заштита од Скопје кој врши годишна комплетна физичко-хемиска, радиолошка и анализа на пестициди; ЈЗО Завод за здравствена заштита Штип, каде два пати неделно се врши мала хемиска анализа на сива и преработена вода и Лабораторијата во фабриката за преработка на вода каде се врши секојдневно мала хемиска и бактериолошка анализа.

Во населените места с. Караорман, с. Долнени и с. Драгоево кои имаат системи за водоснабдување, контрола на квалитетот на водата се врши еднаш месечно од страна на ЈЗО Завод за здравствена заштита од Штип. Во останатите селски населби кои немаат системи за водоснабдување, односно се водоснабдуваат преку бунари, чешми или индивидуални системи, нема контрола на квалитетот на водите, а третманот се сведува само на хлорирање, нема следење на квалитетот на водата и затоа постои перманентен ризик по здравјето на луѓето и животната средина.

Градот Штип има изградено канализациона мрежа за одвод на фекални и индустриски отпадни води (системот е сепаратен), изграден во периодот од 1960 до 1996 година со вкупна должина од 97,7 км. За прифаќање на фекалните и индустриски отпадни води, во 1990 година е изграден колектор

со вкупна должина од 13.500 м и профил Ф300-Ф1200 мм, како и уште четири споредни колектори со помал профил.

Основна слабост на постојниот градски канализационен систем е нефункционалноста. Имено, поради малите профили на канализационите цевки, честа е појава на тесни грла и запушувања. Новоизградените колектори пак не се ефективно искористени, бидејќи голем дел од постојните станбени и деловни објекти не се приклучени и нивните отпадни води слободно се излеваат во коритото на Брегалница.

Ова особено се однесува на поголем дел од индустриските објекти кои воопшто не се приклучени на канализациониот систем, а со тоа и на колекторите. Тоа се капацитетите: Балкан-Експрес, Нико-Петрол, Електропренос, ПИ Македонка Политекс, цела северна индустриска зона, голем дел од капацитетите околу железничка станица, Каленица, Баргала, Кланица со ладилник, Живинарска фарма, Дестилерија и др. Дел од нив ги испуштаат отпадните води во септички јами, а дел дури и слободно ги испуштаат во околните канали или во Брегалница. Сите отпадни води (фекални, индустриски) и оние кои се испуштаат преку колекторот и оние кои одат директно во реципиентите, поради непостоење на пречистителна станица, се испуштаат без претходен третман.

Идентификација на проблеми

- Водоснабдувањето на населението во Општината е проследено со: загуби на вода, недоволен притисок, диви приклучоци, застарена мрежа, недоволен резервоарски простор и недоизграденост на водоводниот систем.
- Недостиг на податоци за следење на количеството и квалитетот на отпадните води од индустријата.
- Непостоење на мониторинг на квалитетот на водата.
- Непостоење на пречистителна станица.
- Недоизградена фекална мрежа во градот.
- Лоши карактеристики на постојната фекална мрежа (мали профили).

Отпад

Човекот со својата активност продуцира големи количини на цврст отпад. Со процесот на индустријализацијата, урбанизацијата и зголемување на стандардот на живеење, овие количини покажуваат тренд на пораст. Комуналниот и технолошкиот-неопасен отпад е во корелација со развојот на Општината. Поголем дел од комуналниот отпад се создава од човекот и терцијарните дејности (трговија, угостителство и туризам), а технолошкиот-неопасен отпад се продуцира од производните дејности.

Депонирањето на цврстиот отпадни материји кои се производ на животните и работни активности на луѓето е еден од посериозните проблеми во Општината.

Комуналниот отпад се депонира многу блиску до градот на локалитетот Крст, до населбата Пребег, кое локациски се наоѓа над

рекреативниот центар Кежовица, односно над р. Брегалница која е извор на вода за пиење.

ЈП Исар има назначено две локации за депонирање на шут, но бидејќи истите нередовно се празнат и нема простор за ново одлагање, граѓаните го депонираат шутот по диви депонии кои им се најблиски.

Индустрискиот отпад се депонира на истите локации (Крст и диви депонии). Со оглед на доминација на текстилната индустрија, структурата на отпадот во најголем дел се отпадоци од материјали, кои ветерот ги разнесува на големи далечини.

Проблеми создава и пластичната амбалажа, која не се селектира од останатиот отпад, поради недоволна количина на канти за складирање на отпадот.

Општината нема депонија за изумрени животни, ниту пак депонија за медицински отпад.

Привремената депонија не ги задоволува минималните санитарни стандарди и прописи. Нека никаква инфраструктура (вода, електрична енергија), нема сретства за дезинфекција, јама за пцовисани животни и др. Отпадот се одлага без никаков третман (само се нивелира и затрупува со земја и песок), а поради непосредната близина на елитна станбена населба и рекреативен центар, таа објективно претставува сериозен потенцијален извор на заразни заболувања и епидемии.

Со Генералниот урбанистички план на град Штип е предвидена локација за санитарна депонија на локалитетот Трештена Скала, на оддалеченост 4 км од градот, односно 2 км од обиколниот пат Скопје-Струмица.

За отстранување на цврстиот отпад во градот е задолжено Јавното претпријатие Исар. Возниот парк на претпријатието го сочинуваат три специјални возила-смеќари, три автоподигачи на контејнери и четири трактори.

Идентификација на проблеми

- Непокриеност на целата територија на Општината со организиран систем на собирање на комуналниот отпад;
- Постоење на голем број диви депонии со различен капацитет кои штетно влијаат врз сите медиуми на животната средина;
- Непостоење на податоци за количините и видовите на сите видови на отпад на територија на Општината;
- Недоволна екипираност на општинскиот кадар кој ќе ги следи и контролира состојбите во управувањето со отпадот врз основа на Законот за управување со отпад;
- Недоволна свест кај населението за проблемите предизвикани од непотполното управување со отпад (непостоење на интегриран систем за управување со отпад).

Почва

Квалитетот на почвите претставува основен предуслов за остварување на одржливиот развој. Современите процеси на урбанизација и особено користењето на земјиштето за стопански цели најдиректно влијае врз интензитетот на користење на земјиштето и промената на неговиот квалитет. Постојат многу причинители кои предизвикуваат оштетување и загрозување на земјиштето: загадените отпадни води, исталожените честици од воздухот (тешки метали и сл.), ерозијата, нерационалното користење на хемиски средства во земјоделството, сообраќајниците, депониите, урбаните и руралните населби, добиточните фарми со несоодветна изградба на помошни објекти, викенд населбите, инфраструктурните системи и др.

Користењето на арско и вештачко ѓубре и пестициди се одвива без соодветна контрола. Некои пестициди имаат висока токсичност со голем ризик по здравјето на човекот и негативни влијанија врз растенијата, животните и екосистемот.

За да се спречат негативните последици од примената на хемиските препарати и вештачките ѓубрива во земјоделието, неопходно е да се намалат количините на оптималното ниво и едновремено нивно супституирање со воведување и примена на био пестициди и органски ѓубрива со кои се обезбедува продукција на здрави и еколошки чисти производи.

Биопестицидите претставуваат живи организми, микроорганизми или производи на нивните животни процеси. Хигиенските предности од употреба на биопестицидите се:

- отсуство на негативни ефекти врз флората и фауната,
- отсуство на загадување на животната средина,
- отсуство на резидуи (остатоци) во хранливите продукти,
- нерегистрирана отпорност кон нив.

Идентификација на проблеми

- Загадување на почвата од употреба на хемиски средства.
- Нестручна употреба на хемиски препарати и вештачки ѓубрива.

Бучава

Една од негативните последици на техничко-технолошкиот развој е бучавата. Нејзиното влијание е присутно во сите сфери на човековото живеење и се повеќе претставува проблем на кој треба да му се обрне целосно внимание. Општината Штип, сама по себе, не е поштедена од оваа појава, туку напротив, трендот на нивото на непријатна бучава постојано се зголемува. Најчеста причина за појава на штетна бучава т.е. бучава над максимално дозволено ниво (МДН) се сообраќајните средства и производните и услужните машини и алати. Исто така, се почести се случаите на енормно гласна музика од рестораните и кафулињата кое воопшто не се санкционира од страна на надлежните органи.

Со зголемување на бројот на населението и пренаселеноста на градовите, брзото темпо на индустрискиот развој, модернизацијата и автоматизацијата на животните услови, луѓето од ден на ден се повеќе се судруваат со проблемот на бучавата. Кога зборуваме за бучава во градот се мисли на т.н. еколошка бучава односно комунална бучава. Еколошка бучава е бучава која ја реципираат луѓето надвор од домаќинствата и работните места.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај,
- Производни и деловни процеси,
- Бучава од ентериерно потекло (станбени згради, трговско деловни центри и сл.),
- Бучава од угостителски објекти.

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општина Штип и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина за општина Штип и поширокиот регион.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Елементи на СОЖС

Проблемите со генерирање на отпадот се разгледуваат како влијание врз површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и почвите и создавањето на стакленички гасови (климатски промени).

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС.

На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од постоење на индустриски објекти со интензивна емисија на загадувачки материји, употреба на нафта како агенс за затоплување, зголемен сообраќај	x
Вода	Нарушен квалитет на реципиентите како резултат на испуштање комунални отпадни води	x
	Недоволно планирање на промените во намената на земјиштето	x
Отпад	Постоење на диви депонии	x
Почва	Нарушен квалитет на почвата како резултат за исталожување на аероседименти	x
	Деградација на почвите	x
Предел	Деградирани предели	x
	Недоволна застапеност на зелени површини во општината	x
Население	Голема невработеност	x
Климатски фактори	Користење на огревно дрво за затоплување	x
	Не користење на обновливи извори на енергија	x

Сегашните проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

За значењето на реализација на ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип треба да се земе во предвид и сегашната состојба со најосетливите елементи на животната средина на планскиот опфат.

Исто така, се разгледува опцијата без да се спроведе планска активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај, доколку ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип, не се спроведе се очекуваат следниве последици:

- Појава на некомпатибилни дејности;
- Земјиштето и понатаму ќе остане земјиште со помала економска вредност;
- Ограничен развој на општината;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Интензивно загадување со отпадни материи (цврст, комунален и други видови отпад) и создавање на диви депонии;
- Интензивно загадување на подземните води и почвата;
- Намалени приходи во општинскиот буџет;
- Отсуство на финансиски инвестирања што би се довело до слаб економски развој на стопанството;
- Пораст на миграција;
- Намален животен стандард;
- Нереализацијата на планскиот опфат ќе се испушти можноста од идни потенцијални инвестиции за економски-одржлив развој.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип е од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат и општината.

Реализацијата на овој Плански документ е од фундаментално значење и претставува основа за негово економско оживување.

Во случај на нереализирање на планскиот опфат се очекува да:

- Социјално-економскиот статус на населението ќе иницира поголема стагнација;
- Продолжување на трендот миграција;
- Невработеноста нема да се намали;
- Намалување на вредноста на земјиштето;
- Узурпација на просторот со дивоградби и други неплански и некомпатибилни содржини;
- Непланско и неорганизирано уредување на просторот со што негативно ќе се одрази врз медиумите во животната средина;
- Искористување на слободни површини со нелегални градби.

Со реализирање на планскиот опфат се очекуваат неколку позитивни аспекти:

- Поволна географска положба;
- Одлична диспозиција во однос на сообраќајната поврзаност;
- Зајакнување на можностите за одржлив економски и социјален развој на регионот;
- Запирање на економската миграција;
- Развој на локалната самоуправа преку плаќање на даноци, комуналии и други давачки;
- Зголемување на вредноста на земјиштето;
- Со предвидената содржина ќе овозможи остварување на функции со директни или индиректни економски ефекти.

Со примена на претходните критериуми се овозможува локацијата да прерасне како единствена просторна и функционална целина која ќе даде голем допринос за развојот на локалната и национална економија, истовремено имајќи го за цел анимирањето на интересот на странски инвеститори за реализација на предложената програма како ориентација во актуелните економски тенденции на државата.

Во фазата на архитектонско-урбанистичкиот проект, преку изработка на елаборат за заштита на животната средина, ќе се разгледуваат можностите за примена на одржливо управување со отпадот, соодветен третман на отпадните води и искористување на можноста за обновливи извори на енергија.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Појавите кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата на ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип, може да се анализираат од негативен и позитивен аспект. Извештајот за Стратегиска оцена ги зема во предвид влијанијата врз сите медиуми на животната средина, биолошката разновидност, природата, пределот, културното наследство, луѓето како и влијанијата врз социо-економските можности во општина Штип.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од генерален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оцена на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оцена на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кој вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на планот ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој. Исто така, ќе има позитивни влијанија на долгорочна основа и на зголемување на наталитетот, како уште еден позитивен елемент на демографскиот развој. Ова од причина што инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значи отворање на нови работни места и зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеење.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на објектите предвидени за изградба надвор од зоната на домување не се очекува изградбата да предизвика влијанија врз здравјето на локалното население. Со имплементацијата на планот може да се предизвикаат евентуално одредени негативни влијанија врз здравјето на луѓето од аспект на:

- Неправилно управување со животната средина;
- Неправилно постапување со отпадот од расчистувањето на теренот во подготвителните активности и генерирање на отпад во текот на работењето на објектите.

Поради транспортот на градежен материјал, работната сила, како и бучавата предизвикана од зголемениот сообраќај која може да се покачи, но само во периодот на градежната фаза. Емисијата на прашина и издувни гасови од моторните возила и тешката механизација ќе се покачат поради изведување на градежни активности.

Исто така, здравјето на луѓето може да биде загрозено од несоодветно складирање на суровината за работа како и при постапување со инфективниот материјал отпад што би се јавил заради несоодветната ветеринарна заштита.

Обезбедувањето на парковско и заштитно зеленило и останато хортикултурно уредување на просторот ќе биде во функција на подобрување на здравјето на луѓето што е опфатено и со планската содржина во планскиот опфат каде ќе се имплементира планот.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од различни аспекти на медиумите на животната средина што е и законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип ќе има позитивно влијание врз социо-економските развој на општината, отварање на нови работни места, зголемување на стапката на економски раст, стимулирање на развојот на останатите дејности, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата, развој на фармерството и сл., зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура и уреденост на просторот.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип не се очекуваат особени влијанија врз

амбиентниот воздух. Одредени краткорочни влијанија врз квалитетот на воздухот се очекуваат во време на градба-изведбата на земјени и градежни работи при што се очекува појава на прашина, како фугитивна емисија на најситни честички на прашина и песок.

Во време на градежната фаза треба да се очекуваат, пред се:

- Повремено загадување на воздухот од местата на изведба на градежните активности, од градежните материјали кои ќе се користат и од видот на транспортот на градежните материјали;
- Целата градежна механизација за време на подготовката на теренот ќе има негативно влијание врз квалитетот на воздухот;
- Главен загадувач на воздухот за време на градежните активности ќе биде прашината предизвикана од копање, набивање на тлото, односно земјените работи.

При работа на овој комплекс ако се користат комори-ладилници за складирање на суровините за работа мора да се обезбедат соодветни услови за нивно чување.

Евентуалните влијанија од овој вид ќе бидат детално анализирани при изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од сите аспекти на животната средина, што е и законска обврска, која треба да се реализира во фазата на добивање на одобрението за градба.

Влијанија врз климатски промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот во поширокиот регион или климатски промени.

Влијанието на фугитивните емисии во воздухот од издувните гасови од возилата ќе се ублажи со планираното заштитно зеленило. Предвиденото планско решение за сообраќајната инфраструктура со обезбедување на заштитно зеленило и богато хортикултурно уредување во и околу самиот опфат ќе претставува основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

Постои опција од искористување на обновливи извори на енергија, соларната енергија како енергетски ресурс.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот опфат и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава. Со оглед на местоположбата на планскиот опфат, надвор од населено место се смета дека бучавата ќе биде занемарлива.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат мерките дефинирани согласно Стратегиската оценка на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат очекуваните ефекти од зголемена бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание од вибрации

При изведба на градежните активности може да се очекуваат вибрации, но тоа ќе бидат со ограничен интензитет и времетраење.

Влијание врз квалитетот на водите

Во текот на конструктивната фаза можно е да дојде до ерозија на теренот поради работата на градежната механизација и при отстранување на вегетацијата. При работењето на градежната механизација може да дојде до истекување на масла и нафта која што може да доведе до загадување на површинските и подземните води.

Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот се санитарните и технолошките отпадни води. Ако неправилно се управува со истите може негативно да влијаат врз површинските и подземните води и да го загорзат квалитетот на околното земјиште. Планските решенија за комуналната инфраструктурна мрежа и одведувањето на отпадните води од објектите нема да дозволат истите неконтролирано да се испуштаат. Нарушувањето на квалитетот на водите може да биде резултат и од неправилно управување со отпад.

Поцелосна анализа од сите аспекти на влијанијата од врз квалитетот на површинските и подземните води ќе бидат предмет на посебни Студии или Елаборати согласно Законот.

Влијание врз почвата

Евентуалните влијанија врз почвата може да произлезат од несоодветна имплементација на проектот, генерираниот отпад, издувните гасови од превозните средства и сл.

Значајни влијанија врз почвата не се очекуваат, бидејќи во Планот за изградба се предвидени мерки и решенија за комуналната инфраструктурна мрежа, управување со отпадните води и отпадот кој ќе се генерира во комплексот. Во конструктивната фаза, при изведбата и копањето постои можност од појава на ерозија на земјиштето, набивање на почвата од движење на моторната механизација, загадување на почвата од неправилно управување со отпад. Влијанија врз почвата исто така се очекуваат при активностите околу расчистување на теренот со вегетација. Комунален отпад може да се појави од работниците кои ќе работат и истиот не се отстрани.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на почвата ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз пределот

При изградба на објектите може да се предизвикаат негативни влијанија врз пределот како резултат на ископувањето на земјиштето и депонирањето на вишокот земја на несоодветни локации. Ваквите влијанија се очекува да се третираат како негативни влијанија со ограничен интензитет и времетраење.

Влијание врз културното наследство

Според законот, доколку се појави некое археолошко наоѓалиште треба да се постапи согласно со одредбите од Законот за заштита на културно наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15 и 192/15).

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Во пределот каде се наоѓа планскиот опфат не се евидентирани карактеристични видови на флора и фауна, како и карактеристични живеалишта. Голем број на активности кои што би се одвивале во планскиот опфат не се забележани подрачја и објекти заштитени или предложени за заштита како природно наследство.

Влијанија врз материјалните добра

Имплементацијата на ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето во планскиот опфат и пошироко.

Влијанија по однос на генерирање на отпад

При реализацијата на планираната инвестиција во планскиот опфат за очекување е генерирање на градежен и земјен отпад и тоа при изведувањето на довод на електрична енергија, канализациона мрежа и водоснабдување. Со планскиот документ треба да биде предвидено отпадот при градбата да се собира и превзема од страна на јавното комунално претпријатие или друг правен субјект.

Примарната селекција на отпадот треба да се предвиди како континуирана активност.

Ова ќе биде предмет во понатамошните фази и превземање на соодветни мерки преку изработка на студии или елаборати за заштита на животната средина.

Влијанија од несреќи и хаварии

За намалувањето на сеизмичкиот ризик предвидени се соодветни мерки на градежна интервенција на носивата конструкција, заради доведување на отпорност против најсилните земјотреси, односно задолжителна примена на нормативно - правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита.

Бидејќи не постои сеизмичка микрореонизација за овој простор меродавна е картата на макросеизмичка реонизација со што природно нестабилните и сеизмичките неповолни терени, а тоа се местата каде се сменуваат геолошките формации, треба да се исклучуваат од градежните зафати, а за поголемите инвестициони објекти потребно е извршување на детални инжињерско-геолошки и сеизмолошки истражувања на теренот.

Од останатите природни катастрофи се и метеролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди кои се манифестираат со појава на град, луњени ветрови и магли.

Во планот се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Заштитата и унапредувањето на животната средина е темелна вредност на Уставот на Република Македонија (член 8) и е регулирана со Законот за животна средина, како и останатите закони и подзаконски акти кои се наведени во овој Извештај. Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторски студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација, а кои е потребно да се испочитуваат во текот на подготовката на планската документација.

Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план, Националниот Еколошки Акционен План, секторските студии, за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Задолжителен третман на технолошките води;
- Помошните и пратечки градежни објекти (магаџински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Доследно спроведување на планот.

Технолошките води потребно е да се третираат во пречистителната станица, пред да се испуштаат во крајниот реципиент или пак да се одведува од објектите преку бетонски канали до водонепропусна септичка јама. Истата редовно да биде сервисирана од овластена институција.

Одлагањето и транспортот на мртвата живина од локацијата на активноста да се врши на начин кој нема негативно да влијае врз животната средина и е во согласност со соодветната национална и европска легислатива и протоколи.

Најстрого е забрането мешање на опасниот отпад од една категорија со опасен отпад од друга категорија или со било каков друг неопасен отпад.

Екстректот кој би се јавил од работата на обејектот треба да биде соодветно покриен заради превенција од врнежи, по можност со постојана кровна конструкција, да биде подалеку од границите на водотеци или други осетливи рецептори, така што било какво поплавување нема да предизвика нарушување на соседството.

Во поглед на создавање на отпад, бучава, загадување на почвата од работата на трафостаницата, подетална анализа од негативните влијанија врз човековото здравје и животната средина ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај објектите кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување.

- Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор

Интегралната реализација на предложените мерки во сите фази на инвестициониот циклус е во насока на намалување на можните негативни влијанија врз животната средина кои може на директен или индиректен начин да се рефлектираат врз здравјето на луѓето. Цврстиот отпад што би се јавил во рамките на планираниот опфат е потенцијална опасност. Затоа се предлага (интегрирано управување), организирано собирање и транспортирање до местото наменето за отпад. Отпадните води од технолошки процеси потребно е да се зафаќаат. Доследното спроведување на планските решенија и примената на сите мерки ќе овозможи елиминирање на евентуалните негативни влијанија врз животната средина кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на човекот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје

Реализацијата на планскиот опфат нема да предизвика влијанија врз човековото здравје. Во делот на општи мерки се препорачува воспоставување на систем на собирање и регуларно отстранување на отпадот, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување и во текот на градежните постапки, истите да се планираат соодветно за да се редуира времето на користење на опремата која создава зголемена бучава. Примената на сите предложени мерки дадени во сите фази на планирање и

изведба на проектите ќе овозможи елиминирање на евентуалните влијанија врз животната средина и здравјето на човекот.

Цврстиот отпад и отпадот од градежните активности што би се јавил во рамките на планираниот опфат е потенцијална опасност. Затоа се предлага (интегрирано управување) организирано собирање и транспортирање до местото наменето за отпад, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување, изведба на водоводни и канализациони мрежи и др. и во текот на градежните постапки, истите да се планираат соодветно за да се редуцира времето на користење на опремата која создава зголемена бучава.

- Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух

При проектирање и реализација на планот потребно е да се применат современи технологии кои го заштитуваат воздухот од загадување. Објектите од аспект на еколошка заштита не смеат да ја нарушат постојната еколошка рамнотежа и истите е потребно да бидат изведени согласно сите стандарди и нормативи од ваков вид.

За намалување на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух од имплементацијата на ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип се предлагаат следните мерки:

- Користење на обновливи извори на енергија како енергетски ресурси кои што се во директна насока на подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух;
- Користење на современи транспортни средства и механизација при вршење на градежните работи, согласно стандардите на ЕУ;
- Избегнување на користењето на дрвата и фосилните горива како енергетски ресурс;
- Користење на мали котли за загревање со најсовремени горилници и употреба на гориво со мала содржина на сулфур или користење на електрична енергија како енергенс за затоплување при што нема да има никакви загадувачки емисии;
- Гасификација на објектите;
- Подигање на зелени зони на ниско и високо зеленило околу граничната линија на планскиот опфат;
- При планирањето и изградбата на објектите приоритет да се дава на најдобро достапните техники и инсталации;
- За подобрување на квалитетот на воздухот во опфатот, на сите слободни површини да се предвидат зелени површини, односно да се предвиди формирање на појаси со заштитно зеленило, ниско и средно, со долг вегетациски период се со цел нивно функционално развивање како и додатно намалување на евентуалното аерозагадувањето.

- Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Мерките за намалување на влијанијата се примена на дејности со примена на современи техники и инсталации, употреба на обновливи извори на енергија, употреба на еколошки горива за превозните средства, подигање на заштитни зелени појаси во и околу кругот на опфатот.

- Мерки за намалување на бучава

Прашањето за намалување на проблемите со бучавата треба да се решава со обезбедување на линеарно зеленило. Исто така, во опфатот да се предвидат заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади за додатно смалување на аерозагадувањето и бучавата.

При планирањето на објектите е потребно да се предвидуваат технологии и техники кои ќе допринесуваат за редуција на загадувањето со бучава и доведување на истото во законски дозволените параметри.

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите ќе се спроведат.

- Мерки за заштита од вибрации

Имплементацијата на планската документација нема да предизвика значителни вибрации поради што во оваа фаза нема да се воведат некои посебни мерки за заштита од вибрации.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на водите

Секој субјект е должен во текот на своите активности да превзема мерки со кои ќе се спречи загадувањето на водите и да избегнува активности кои би предизвикале ризици и негативни ефекти врз животната средина.

- При реализација на предвидените активности на терен да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности, квалитетот и количината и режимот на површинските и подземните води;
- Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените работи и ископувања и нивно прекривање со вегетација. Мерките за контрола на ерозивните процеси за време на изградбата вклучуваат примена на оградувањата на нагибите;
- Пред почетокот на било какви градежни работи неопходно е проектирање и изградба на водоводна и канализациона мрежа;

- Канализациониот систем да биде решен по сепарациски систем (да биде одвоено одведувањето на фекални и атмосферски води);
- Соодветно управување со отпадот;
- Запазување на целите на животната средина и почитување на поставените стандарди.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Ерозијата на подлогата е природен процес, кој што егзистира низ геохисторијата и најголем осврт се дава на т.н. забрзана ерозија, каде што интензитетот на нормалната (геолошка) ерозија е неколку пати зголемен поради хуманите активности. Ерозијата на почвата е означена како најзначаен, најопасен и најраширен тип на деградација на почвата и е лимитирачки фактор за одржливо користење на земјиштето. Почвата може да биде еродирана поради дејство на ветер и вода. Овој извештај не е во можност да даде детали за противерозивните и противпоројните мерки за содржината во опфатот. Деталниот обем на мерки и активности, нивната прецизна локација и површинска поставеност во просторот, ќе бидат дефинирани со основни-изведбени проекти, врз основа на детални геодетски, геотехнички и други теренски снимања и проспекции.

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните елементи:

- пред започнување на инвестицијата, инвеститорот да организира собирање на градежниот отпад, негово депонирање или искористување во инвестиционите активности;
- интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција;
- изградба на сепаратна канализациона мрежа;
- доколку се врши пречистување на отпадните води задолжително да се врши испитување пред испуштање во најблискиот реципиент со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот дадени во Уредбата за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99), член 4.

За чиста и незагадена почва треба да се обезбеди поголема контрола при употребата на материјалите и суровините кои ќе се користат во прометот и работењето во објектите. Доследната примена на планските решенија од страна на инвеститорот ќе биде доволна гаранција за евентуалните влијанија (загадување и ерозија) да бидат сведени на минимум.

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Во планирањето на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на

природната средина. Заштитата на природата ја опфаќа и заштитата на биолошката разновидност.

Загрозувањето и намалувањето на биодиверзитетот е глобален процес кој во последните 100 години добива загрижувачки размери. Причините за ваквиот тренд се многубројни, непосредно условени и најчесто тешко може да се елиминираат. Различните дејности на човекот во смисол на менување на природата, доведоа до силни и во многу случаи ирреверзибилни процеси кои непосредно се одразуваат врз промената или целосно уништување на поделни екосистеми, а со тоа и до неповратно исчезнување на голем број органски видови и намалување на нивните популации до критична граница.

Што се однесува до изработката на планот заради обезбедување на здрава животна средина ќе бидат организирани објекти согласно прописите, нормите и стандардите кои ќе придонесе за заштита на воздухот, водите, земјиштето и другите елементи на животната средина и природа, со максимална заштита на природните вредности и реткости во планскиот опфат.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Денешниот степен на развој на сите научни гранки на техниката и хемијата, апсолутно овозможува здрав и чист животен амбиент.

Предвидените активности во планската документација ќе бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот. Со изработка на овој ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип просторот добива нова можност за урбанистичка разработка и реализација.

Особено внимание при заштита на природата, треба да се обрне на начинот, видот и обемот на изградбата. За таа цел е неопходно почитување на следните принципи:

- Оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- Зачувување на доминантните карактеристики на постојната состојба;
- Рационална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изведбата;
- Правилен избор на соодветна локација.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

Имплементацијата на планскиот документ има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат мерки за влијанијата.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 38/14, 44/14 и 199/14) се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за заштита и користењето на културното

наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство во јавен интерес.

Во текот на реализација на предвидените површини за градба од овој план, при нивното темелење доколку се најде на археолошки остатоци заради превземање на заштитни мерки, потребно е да се информираат службите надлежни за заштита на културно-историското наследство кои ќе пропишат посебни услови и режим за нивна заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Согласно Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Во случај на истекување на масло од механизацијата на околното земјиште, загадената почва да биде отстранета и соодветно дислоцирана, согласно законските прописи од областа на управувањето со отпадот.

За цврстиот отпад се предвидува собирање во контејнери за отпадоци, определување на пунктови за собирање на отпадот.

- Во оперативната фаза на планираните објекти, градежниот отпад да се собира, селектира и истиот кој ќе нема употребна вредност да се превзема од страна на комуналното претпријатие или овластено правно лице;
- Комуналниот отпад да се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие да врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.
- Количеството на отпад што би се јавил во случај на несоодветно складирање суровините и живината треба соодветно да се постапува со ваквиот вид на технолошки отпад. При складирањето на овој вид на отпад треба да се внимава да не се создаваат услови на непријатни мириси, појава на инсекти како и исцедување со што би се загрозиле подземните води и почвата.

Во поглед на создавање на отпад од работата на трансформаторската станица, нема да има. Појава на отпад, можна е само при промена на функцијата на трансформаторската станица (промена на оштетен или појава на дефект на некој елемент од станицата). Истите тие делови ќе бидат соодветно депонирани од локацијата од страна на членовите кои ќе ја вршат нивната промена и одржување.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

Во согласност со член 53 од Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 146/15) задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување. Тоа опфаќа пред се изградба на објекти отпорни на сеизмички дејствија, регулирање на водотеците и изградба на систем на одбранбени насипи, изградба на

снегозаштитни појаси и пошумување на голините, обезбедување на противпожарни пречки, изградба на објекти и заштита и изградба на потребната инфраструктура. За ефикасна заштита на населението и материјалните добра, задолжително треба да се обезбедат средства за лична и колективна заштита, материјално-технички средства потребни за спроведување на мерките за заштита и спасување, обука за примена на средствата за заштита и спасување во за тоа предвидените центри.

За ефикасна заштита на населението и материјалните добра, задолжително треба да се обезбедат средства за лична и колективна заштита, материјално-технички средства потребни за спроведување на мерките за заштита и спасување, обука за примена на средствата за заштита и спасување во за тоа предвидените центри.

- Мерки за заштита и спасување

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат при планирањето и уредувањето на просторот, а начинот на примена со уредба го уредува Владата. Како посебен вид на заштита треба да се третира и засолништето кое треба да се предвиди во објектите како второстепена функција на некој простор доволно димензиониран по сите стандарди и лесно пристапен и адаптабилен за кус период.

Согласно Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 146/15) задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување при планирање и уредување на просторот. Тоа опфаќа пред се: изградба на објекти отпорни на сеизмички дејствија, регулирање на водотеците и изградба на систем на одбрамбени насипи, изградба на снегозаштитни појаси и пошумување на голините, обезбедување на противпожарни пречки, изградба на објекти и заштита и изградба на потребната инфраструктура во согласност со член 54 од Законот за заштита и спасување.

- Мерки за заштита од пожар

Со планирање на хидрантската мрежа треба да се задоволени сите мерки на превентива и заштита во случај на пожар. Планирањето и изработката на техничката документација треба да се во согласност со Законот за заштита од пожар.

При изработка на техничката документација за изградба на објектите да се изработат и посебни проекти за заштита од пожар кој ќе бидат во согласност со Законот за заштита од пожар.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Сеизмичките појави-земјотресите се доминантни природни непогоди во Република Македонија, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата.

На анализираното подрачје можни се потреси со јачина до VIII° во МЦС. Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно-правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Од останатите метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди со манифестираат појавата на град, луњени ветрови и магли.

Како посебна мерка за заштита од силните ветрови, покрај комуникациите, претставува изборот на вегетација.

Во инвестиционите проекти треба да се разработат мерките за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

За успешно функционирање на заштитата од природни и елементарни катастрофи во процесот на урбанистичко планирање потребно е да се превземат соодветни мерки за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на пожарите.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурација на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита од ваквите појави во урбанистички планови се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожари, кои се однесуваат на:

- изворите за снабдување со вода, капацитетите на градската водоводна мрежа и водоводните објекти кои обезбедуваат доволно количество вода за гаснење на пожари;

- оддалеченоста меѓу објектите со различна намена и отпорност на пожари на конструкциите внатре во локацијата.

Заштитата од пожари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се уредени со Законот за заштита и спасување кој е во согласност со директивите на Европска Унија, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оценка на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот, рециклирање и негова повторна употреба;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип, особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на планот и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозени потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на влијанијата. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе.

Деталниот урбанистички план треба да се изработи во според Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15 и 193/15), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15, 217/15 и 222/15) и Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документации и Архитектонско - урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15), како и другата релевантна законска и подзаконска регулатива.

Планскиот опфат зафаќа дел од индустриската зона. Локалитетот се наоѓа на југозападниот крај на Град Штип, на подрачјето на КО Штип б.

Подрачјето е опфатено со постојни урбанистички планови и тоа:

- Генерален урбанистички план на Град Штип.

Површината на планскиот опфат изнесува приближно 15,50 ха.

Иницијативата за стопански комплекс на предметната локација е во насока на реализација на планскиот концепт за интегрален и децентрализиран стопански развој. Ефикасната инфраструктурна опременост на овој простор и неговата поврзаност со околните рурални населби и со градот Штип, треба да биде фактор за афирмација на комплексот, но и фактор за гравитациско влијание и поврзаност со поширокото опкружување.

Во рамките на насоките за изработка на планови од пониско ниво, кои ги дава Просторниот план на Р. Македонија, за комплекси од ваков тип треба да се почитува:

- Избор и распоред на активности согласно природните услови, расположивата работна сила и постојните стопански капацитети;

- Создавање можности за отворање на нови работни места во населби и подрачја каде треба да се задржи постојното население и да се насочат миграциите;
- Обезбедување и спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој, а особено во однос на:
  - бесправната градба;
  - стопанисување со шумите, земјоделското земјиште, водите и друго;
  - заштита на создаденото и природното богатство;
  - насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатства од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

Согласно ГУП на Град Штип во работната зона се предвидуваат шест начелни подгрупи на намена, и тоа:

- Нечиста индустрија;
- чиста индустрија;
- Сервиси и мало стопанство;
- Стопански дворови и претпријатија и работни организации;
- Складишта;
- Царинско шпедитерски терминал.

Работната зона во градот воглавно е на самиот влез од патниот правец Скопје-Штип и на патниот правец Штип-Кочани. На овие простори воглавно егзистира лесната индустрија (текстилната, кожарската, металопреработувачката), градежни претпријатија, складишта, сервиси, мало стопанство кои не се децидно поделени. Нечистата индустрија е постојна на патниот правец Штип-Радовиш и тоа на десната страна од истиот каде и понатаму се дава можност за развој на истата. На спротивната страна од нечистата се предвидува простор од околу 150 ха за развој на лесна индустрија во комбинација со складиши, мало стопанство или со еден збор чиста индустрија.

Сообраќајниот пристап до предметниот локалитет е патот планиран како градска магистрална улица ГМ-а со Генералниот урбанистички план на Град Штип, а трасиран долж југоисточната граница на планскиот опфат.

Во локалитетот не постои изведена водоводна и канализациона мрежа. Локалните потреби за водовод и се уредуваат со пумна станица и локално снабдување.

Во опфатот има еден 35кВ и два 10кВ подземни електроенергетски водови, преку кои се поврзани трафостаници во рамките на планскиот опфат.

Долж магистралната улица има и подземни телекомуникациски водови.

Друга инфраструктура на терен не е евидентирана.

Во рамките на планскиот опфат на предметниот локалитет се планира развој со планирање на градежни парцели и површини за градење, како и наменски зони со следниве основни класи на намена:

- Г - Производство, дистрибуција и сервиси

Г2 - Лесна индустрија

- Д - Зеленило и рекреација

Д2 - Заштитно зеленило

- Е - Инфраструктура

Е1 - Комунална инфраструктура (Сообраќајни коридори)

Е2 - Комунална супраструктура (Трафостаница), а во склад со одредбите на ГУП на Град Штип, позитивната законска и подзаконска регулатива од областа на урбанистичкото планирање и постојната состојба.

Земјиштето на предметниот простор со површина од 15,49 ха е ангажиран во главно со следните градби градби.

Во локалитетот при инвентаризацијата на содржините и функциите на теренот евидентирани се вкупно 16 објекти. Анализата на инвентаризируваниот градежен фонд, во поглед на намената на објектите, состојбата на амортизираност, конструктивниот систем во кој се изведени и височината, односно катноста, ги презентира следниве резултати:

Намена на објекти

Намената на објектите е Г2 - лесна и незагадувачка индустрија (живинарска фарма).

Состојба на објекти

Објектите се во главно во средна состојба, со тоа да има интервенции во неколку објекти.

Конструктивен систем

Конструктивниот систем на објектите е со мешан и во помала мера скелетен.

Висини на објекти

Висината на објектите во главно е П (приземје).

Урбанистичките показатели укажуваат дека предметниот локалитет е со исклучително низок процент на изграденост од 4,89% и коефициент на искористеност од 0,05.

Планската документација е изработена во согласност со Законот за Просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15, 193/15 и 31/16). Согласно Член 7 и Член 11 пристапено е кон изработка на детален урбанистички план.

Подрачјето на предметниот локалитет е опфатено со Генерален урбанистички план на Град Штип и Измена и дополнување на ГУП од 2010 година.

Планскиот опфат зафаќа дел од Генералниот урбанистички план на Град Штип. Се наоѓа на подрачје на КО Штип 6.

Планскиот период на Деталниот урбанистички план е 2016 - 2021, во склад со одредбите на Член 43 од Законот.

Површината на планскиот опфат во рамките на опишаните граници изнесува 15,4946 ха.

Подрачјето на планскиот опфат е на територија на Општина Штип.

Планот е усогласен со најновата законска регулатива како што е: Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15 и 35/16) и Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документации и Архитектонско - урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

Планскиот опфат зафаќа дел од западната индустриска зона. Се наоѓа на подрачје на КО Штип 6.

- На североисток границата на планскиот опфат се движи по осовината на некатегоризирана и неименувана улица.
- На југоисток границата се движи по осовина (Магистрална улица ГМ-а, како што е дефинирана со ГУП на Град Штип), односно продолжение на регионален пат (Р1204).
- На југозапад границата се движи по осовината некатегоризирана и неименувана улица.
- На северозапад границата се движи по осовината некатегоризирана и неименувана улица.

Во рамките на планскиот опфат на предметниот локалитет се планира развој со планирање на градежни парцели и површини за градење, како и наменски зони со следниве основни класи на намена:

- Г - Производство, дистрибуција и сервиси

G2 - Лесна индустрија

- Д - Зеленило и рекреација

D2 - Заштитно зеленило

- Е - Инфраструктура

E1 - Комунална инфраструктура (Сообраќајни коридори)

E2 - Комунална супраструктура (Трафостаница), а во склад со одредбите на ГУП на Град Штип, позитивната законска и подзаконска регулатива од областа на урбанистичкото планирање и постојната состојба.

Предвидениот концепт се надоврзува на намените што ги предвидуваат важечките плански документации - Генералниот урбанистички план на Град Штип и Измената и дополнувањето на ГУП од 2010 година и Деталниот урбанистички план за Индустриска зона од 2001 година, како и состојбата на терен.

За градежна парцела 1 со Архитектонско - урбанистичките проекти неопходно е да се предвиди и градба на трафостаница (или трафостаници) во рамките на сопствената градежна парцела, за задоволување на сопствените електроенергетски потреби.

За градежната парцела 1, се предвидува зеленило во склоп на градежната парцела. Процентот на озеленетост во рамките на градежните парцели потребно е да изнесува минимум 15%, за градежна парцела.

Градежната парцела 2, со основна класа на намена Е2 - Комунална супрраструктура (Пумпна станица) е предвидена за градба на Пумпна станица за локално снабдување со вода до реализација на градски водовод.

Градежната парцела 3, со основна класа на намена Е2 - Комунална супрраструктура (Трафостаница) е предвидена за градба на трафостаница.

Сообраќајниот концепт за локалитетот кој е предмет на изработка на овој ДУП е поставен врз основа на ГУП на Град Штип, постојните и соседните објекти и затекната состојба на терен.

Од ГУП на Град Штип се преземени е трасите и сообраќајните профили на 1 улици кои се дел од примарната сообраќајна мрежа на Град Штип и тоа:

- Градска магистрална улица ГМ-б - (Пресек 2), со вкупен профил од 39,0 м, односно 2x7,5 м коловози (со по 2 ленти во правец, односно 2x3,75 м), 2x2,5 м велосипедски патеки од двете страни на улицата, 2x3,0м разделно зеленило од двете страни на улицата, 2x4,0 м тротоари од двете страни на улицата и 5,0 м разделно зеленило меѓу коловозите.

Како би се обезбедил сообраќаен пристап до секоја градежна парцела, со овој детален урбанистички се планираат и три сервисни улици:

- Сервисна улица СЕ-а (Пресек 3), со вкупен профил од 10,0 м, односно 6,5 м коловоз (2x3,0 м) и 2x2,0м тротоари.

Овие сервисни улици се надоврзуваат на постојните изградени улици со нивно прилагодување на планираниот ранг на сообраќајници.

Вкупната површина на опфатот изнесува 15,498 ха, од која 1,377 ха се јавни сообраќајни површини или 8,85%.

Комплетна сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална, треба да се изведе согласно прописите од областа на сообраќајот.

Во однос на решавањето на проблемот на стационарниот сообраќај за сите класи на намени, потребите за паркирање ќе се решаваат во рамките на сопствената парцела, како услов за градење при издавање на одобрение за градење, согласно Член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15 и 35/16).

Пресметката за обезбедување на доволен број на паркинг места се утврдува според следните нормативи:

Г2 - Лесна и загадувачка индустрија: Потребниот број на паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите на градбата и специфичните услови кои произлегуваат од нејзината намена.

Димензионирањето на групните паркиралишта во градежните парцели и градбите се врши на тој начин што на вкупниот број паркинг места се планираат минимум 3% паркинг места за инвалиди. На паркиралишта со помалку од 20 места се предвидува минимум едно паркинг место за инвалиди. Паркинг местата за инвалиди да се димензионираат согласно Член 38 од Правилникот за начинот на обезбедување на непречен пристап, движење, престој и работа на лицата со инвалидност до и во градбите („Сл. Весник на РМ” бр. 25/10).

Во рамките на планскиот опфат не постои изведен.

Планирано е изведба на водоводна мрежа со ДН Ф150 долж Магистралната улица.

Внатрешната водоводна мрежа во градежните парцели долж пристапните улици до градбите ќе се реши при изработка на Архитектонско - урбанистички проекти.

Проекцијата на атмосферската канализација, предвидува сепаратен канализациски систем за одвод на атмосферски отпадни води, кој ќе се состои од посебни канали, а кои ќе се водат по главните сообраќајници и по сообраќајници за кои постојат услови за канализирање по гравитациски пат.

Атмосферската канализација ќе ги евакуира отпадните атмосферски води од кровните површини на објектите, од површините на улиците и зелените површини.

Количината на отпадните атмосферски води ќе се одреди со емпириски формули, а во зависност од сливната површина, средниот коефициент на отекување, коефициентот на ретардација (задоцнување) и интензитетот на врнежи, кој за штипската област изнесува $i = 85$ л/сек/ха.

По однос на канализација се планира изградба на сепаратен систем на канализација т.е. изградба на посебна канализациска мрежа за атмосферски води како и посебна канализациска мрежа за фекална канализација.

При проекција, одделните канализациски системи се усвоени од надморската висина на локалитетот, од положбата во однос на реципиентот и од експозицијата на теренот.

Канализирањето е предвидено да се врши гравитациски.

Со проекцијата на хидротехничката инфраструктура се предвидува генерално решавање на фекалната канализација, која ќе се состои од канали кои што ќе се водат по планираните сообраќајници.

Количината на отпадните води ќе се пресметува како 80% од максималната часова потрошувачка на вода, зголемена за 20% од инфилтрација на подземни води.

Планирано е поставување на нови водови на фекалната канализација и надградба на постојните. Канализационата мрежа ќе се состои од канализациски цевки со Ф300 мм и армирано - бетонски ревизиони шахти.

Внатрешната мрежа од фекалната канализација во градежните парцели долж пристапните улици до градбите ќе се реши при изработка на Архитектонско - урбанистички проекти. Поради специфичноста на дејноста, зафатените води од фекалната канализација пред испуштање во реципиентот задолжително се третираат и треба да се доведат до соодветно ниво на прочистеност, согласно Уредбата за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99).

Во рамките на планскиот опфат има 1x10/0,4кВ трафостаници. Постојните трафостаници се вклопени во планското решение.

Во рамките на планскиот опфат планирана е една градежна парцела (ГП 3), со основна класа на намена Е2 - Комунална супраструктура (Трафостаница).

Со оваа постојна трафостаница решено е електроенергетското напојување на градбите од градежната парцела 1.

Пресметката за потребната едновремена електроенергетска снага и димензионирањето на потребен број на трафостаници треба да се изврши при изработка на Архитектонско - урбанистички проекти.

Кабловското напојување со среднапонска и нисконапонска ел. мрежа ќе се определи и ќе се развива во понатамошниот тек на разработка на техничката документација, односно со изработка на урбанистички проекти и идејни и основни проекти за електрична мрежа од страна на стручните служби на ЕВН.

Македонски телеком АД Скопје за своите корисници обезбедува широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни телекомуникациски услуги, јавни говорници. Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Корисниците од ова подрачје во телекомуникацискиот сообраќај се приклучени преку телефонската централа во Штип.

Мобилна телефонија- Кориснички компании за мобилна телефонија во Македонија се Македонски телеком и Оне-Вип. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на:

- региони, општини, населени места,
- подрачја од јавен интерес (културно - историски, спортски, стопански, индустриски, погранични зони и др.),
- сообраќајна и транспортна инфраструктура,
- Изготвување на проекти за развој на GSM мрежата согласно постојната инфраструктура на теренот
- Усогласување на развојните планови со одделни институции на државата (министерства, управи и сл.).

Целиот овој регион е покриен со сигнал на двете компании за мобилна телефонија во РМ.

За дефинирање на потребниот број на телефонски приклучоци, од првостепено значење е намената на објектот. Димензионирањето на телефонската мрежа треба да се изведе според принципот стан - телефон и за јавните функции бројот на телефонски приклучоци треба да се врши според нивната големина, бројот на вработени, нивната функција и слични критериуми.

Во планскиот опфат има делумно изведена телефонска мрежа. Поврзувањето на телефонски потрошувачи ќе се изведе во склад со развојните програми на Македонски телеком АД Скопје.

Уличните ормари ќе се поставуваат на површините од тротоарите и истите се со димензии од 1,0x0,5 м. Бројот на уличните ормари, како и нивната точна диспозиција ќе се утврдат во понатамошните фази, во склад со реалните потреби и развојните програми на Македонски телеком АД Скопје.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Задолжителен третман на технолошките води;
- Помошните и пратечки градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Доследно спроведување на планот.

Технолошките води потребно е да се третираат во пречистителната станица, пред да се испуштаат во крајниот реципиент или пак да се одведува од објектите преку бетонски канали до водонепропусна септичка јама. Истата редовно да биде сервисирана од овластена институција.

Одлагањето и транспортот на мртвата живина од локацијата на активноста да се врши на начин кој нема негативно да влијае врз животната средина и е во согласност со соодветната национална и европска легислатива и протоколи.

Најстрого е забрането мешање на опасниот отпад од една категорија со опасен отпад од друга категорија или со било каков друг неопасен отпад.

Екстректот кој би се јавил од работата на обејектот треба да биде соодветно покриен заради превенција од врнежи, по можност со постојана кровна конструкција, да биде подалеку од границите на водотеци или други осетливи рецептори, така што било какво поплавување нема да предизвика нарушување на соседството.

Во поглед на создавање на отпад, бучава, загадување на почвата од работата на трафостаницата, подетална анализа од негативните влијанија врз човековото здравје и животната средина ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај објектите кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 42/16);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 74/05);
3. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 33/06);
4. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
5. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
6. Правилник за воспоставување на листата на експерти за СОЖС, процедурата за спроведување на испитот за експерти за СОЖС, воспоставување комисијата за оценка на знаењето на експертите за СОЖС („Сл. Весник на РМ” бр. 129/07);
7. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 144/07);
8. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08);
9. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15 и 193/15);
10. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
11. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04);
12. Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14 и 146/15);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
14. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99 и 71/99);
15. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
16. Закон за отпад („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16);
17. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ” бр. 100/05);

18. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
19. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);
20. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15 и 192/15);
21. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14 и 146/15);
22. Закон за благосостојба на животните („Сл. Весник на РМ” бр. 113/07);
23. Закон за благосостојба на растенијата („Сл. Весник на РМ” бр. 25/98; 06/00);
24. Закон за заштита на растенијата („Сл. Весник на РМ” бр. 25/98; измени 06/00);
25. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13 и 25/13);
26. Закон за енергетика („Сл. Весник на РМ” бр. 63/06, 36/07);
27. Закон за експропријација („Сл. Весник на РМ” бр. 33/95, 20/98, 40/99, 31/03, 46/05 и 10/08).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Директива за депонии (99/31/ЕС) дополнета со Регулатива (ЕС) 1882/2003
3. Регулатива за пренос на отпад (ЕЕС) 259/93 дополнета со Одлуките 94/721/ЕС, 96/660/ЕС, 98/368/ЕС и 99/816/ЕС, и Регулативите (ЕС) 2408/98, (ЕС) 120/97 и (ЕС) 2557/2001
4. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
5. Директива за озон во амбиентниот воздух 2002/3/ЕС
6. Директива 2004/107/ЕС за арсен, кадмиум, жива, никел и полициклични јаглеводороди во амбиентниот воздух
7. Директива за информирање на корисници (1999/94/ЕС) дополнета со Директивата 2003/73/ЕС
8. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
9. Директива за урбани отпадни води (91/271/ЕЕС) дополнета со Директивата 98/15/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
10. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003

11. Директива за површинска вода за апстракција (75/440/ЕС) дополнета со Директивите 79/869/ЕЕС и 91/692 ЕЕС (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2006/60/ЕС) од 22.12.2007
12. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
13. Директива за мерење на квалитетот на водата за пиење (79/869/ЕЕС) дополнета со Директивите 81/855/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, и Регулативата (ЕС) 807/2003 ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007)
14. Директива за подземни води (80/68/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
15. Директива за Стратешка оценка на животна средина (2001/42/ЕС)
16. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

Користена литература

- Просторниот план на РМ, 2004;
- ДУП дел од индустриска зона со класа на намена Г2 на КП бр. 10730, КО Штип 6, општина Штип;
- ЛЕАП за општина Штип;
- Преглед на заштитни подрачја во РМ (2008) и Извештај на меѓународен консултант за заштитени подрачја во рамки на УНДП/ГЕФ/МЖССП проектот: Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Македонија;
- Национална стратегија за одржлив развој, 2009;
- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008
- Национална стратегија за механизмот за чист развој за првиот период на обврски според протоколот од Кјото 2008-2012, 2007;
- Втор Национален Еколошки акционен план на РМ, 2006
- Национална стратегија за биолошка разновидност, 2004;
- Стратегија за управување со отпад во РМ 2008-2020;
- Национална транспортна стратегија за патниот превоз, 2008;
- Стратегија за демографски развој на РМ 2008-2015;
- Национална програма за усвојување на правото на ЕУ (НППА II, 2007);
- Национална стратегија за мониторинг на животната средина, 2004;
- Стратегија за управување со животната средина, 2005;
- Стратегија за подигање на јавната свест во животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005;
- Национален здравствено-еколошки акционен план (НЗЕАП), 1999;
- Рамковна директива за вода (2000/60/ЕС);
- Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС);
- Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС);
- Рамковна директива за бучава (2002/49/ЕС);
- Директива за оценка на влијанието врз животната средина (85/537/ЕЕС);
- Директива за стратегиска оцена на животна средина (2001/42/ЕС);
- ЕУ Шестиот Акционен План за животна средина (2001/42/ЕС);
- Директивата на советот 96/61/ЕС од 24.09.1996 год. за интегрирана контрола и превенција од загадувањето;
- Достапни искуства и практики.